

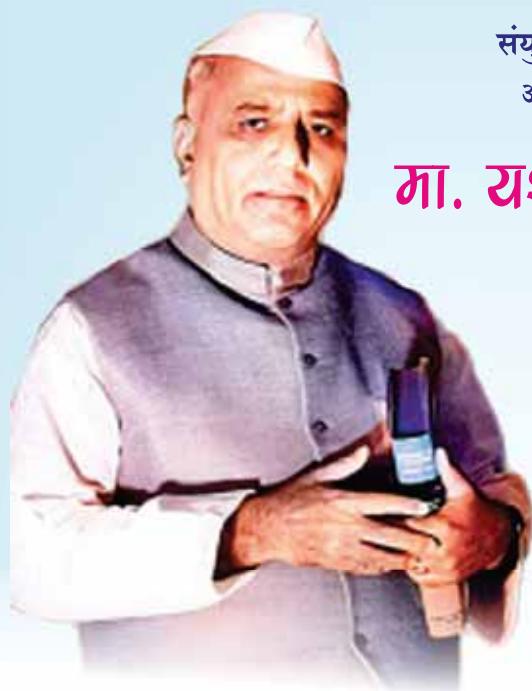
GOVERNMENT COLLEGE OF PHARMACY, KARAD.

Vidyanagar, Tal. Karad, Dist. Satara, Maharashtra Pin - 415 124. Ph. - (02164) 271196
Web site : www.gcopk.ac.in Email : principal.gcopkarad@dtmaharashtra.gov.in

GOVERNMENT COLLEGE OF PHARMACY, KARAD.

Vidyanagar, Tal. Karad, Dist. Satara, Maharashtra Pin - 415 124. Ph. - (02164) 271196
Web site : www.gcopk.ac.in Email : principal.gcopkarad@dtmaharashtra.gov.in

संयुक्त महाराष्ट्राचे पहिले मुख्यमंत्री
आणि देशाचे पाचवे उपरंतप्रधान

मा. यशवंतराव चव्हाण

यांना विनम्र अभिवादन

ABOUT OUR COLLEGE LOGO

Our college logo is a combination of text and visual imagery that serves to purposes. It tells the people around the motto of your institute and creates a visual symbol that represent work of Institute

Our College Logo consists of Bowl of hygieia, mortar pestle and a dosage form container. It represents overall pharmacy. Bowl of Hygieia One of the symbols of pharmacy and most important symbol related to medicine. Hygieia was the Greek Goddess of Health hygiene. Bowl of hygieia is along with the Rod of Asclepius with a snake twined around and poised above it. The symbol represents the serpent drinking medical potion from bowl and leading to life from death. Mortar and Pestle- These are two tools used since ancient times by Apothecaries and pharmacy technicians to grind the products. It symbolizes the compounding of pharmaceutical preparations. A dosage form container represents the knowledge of drugs and dosage form. And the most important the tagline of college Logo मृत्योमा स मृत्याम्य symbolises the prayer to the Lord saying. (O Lord) keep me not in the Fear of Death. But lead me towards the immortality Gained by the knowledge of the Immortal Self beyond the Death. This Sanskrit phrase tells us that Pharmacy is the knowledge which can lead someone to the verge of Immortality from

हिरकपर्व

PHARMACIST'S OATH

I swear by the code of ethics of Pharmacy Council of India, in relation to the community and shall act as an integral part of health care team.

I shall uphold the laws and standards governing my profession.

I shall strive to perfect and enlarge my knowledge to contribute to the advancement of pharmacy and public health.

I shall follow the system which I consider best for Pharmaceutical care and counseling of patients.

I shall endeavor to discover and manufacture drugs of quality to alleviate sufferings of humanity.

I shall hold in confidence the knowledge gained about the patients in connection with my professional practice and never divulge unless compelled to do so by the law.

I shall associate with organizations having their objectives for betterment of the profession of Pharmacy and make contribution to carry out the work of those organizations.

While I continue to keep this oath unviolated, may it be granted to me to enjoy life and the practice of pharmacy respected by all, at all times!.

Should I trespass and violate this oath may the reverse be my lot!.

GOVERNMENT COLLEGE OF PHARMACY, KARAD.

Vidyanagar, Tal. Karad, Dist. Satara, Maharashtra Pin - 415 124. Ph. - (02164) 271196
Web site : www.gcopk.ac.in Email : principal.gcopkarad@dtmh.maharashtra.gov.in

हिरकपर्व

INSTITUTE AT A GLANCE

With the blessings of Late Honourable Yashvantraoji Chavan, Government College of Pharmacy, karad was established by Government of Maharashtra, to provide the technical education in rural area. It is located on a beautiful sprawling campus of eight acres area near the banks of Krishna-koyana river at Karad. Being the first Government Institution in Maharashtra, it has always experienced a distinguished identity among the other colleges. Affiliated to Shivaji University, Kolhapur, the college is approved by All India Council for Technical Education New Delhi, Pharmacy Council of India, New Delhi and Directorate of technical Education, Mumbai, Maharashtra State. Right from the inception, this Institute has been started as a small department in the Government College of Engineering, Karad in 1964 to offer diploma course in Pharmacy and in 1965 with Degree course. The college aspired to get nurtured as research institute by running post graduate In pharmaceutics (Biopharmaceutics-1995) and pharmaceutical chemistry since-2004. Since then, this Institute has been successfully meeting the needs and demands of stakeholders and is flourishing in all contexts.

Accreditation status

Cycle	Grade	CGPA	Year of Accreditation	Validity From	Validity to
Cycle 1	A+	3.45	2022	29/03/2022	28/03/2027

हिरकपर्व

GOVERNMENT COLLEGE OF PHARMACY, KARAD.

Institute Vision

To be recognized globally for academic excellence to cater the needs of pharmacy profession and the society.

Institute Mission

To impart high-quality technical education and training, which can enable students to gain expertise in the field of pharmacy.

To provide state of the art infrastructure to meet the challenges of pharmacy profession.

To promote overall development of students by creating excellent learning environment.

To create a center of excellence for research and development in the field of pharmacy.

॥ ॐ गं गणपते नमो नमः ॥

॥ श्री धन्वंतरी ॥

स्वस्ति ग दन्त्रो वृद्धाश्रवाः । स्वस्ति न पूषा विश्ववदाः ।
स्वस्ति न स्ताक्षर्यो अरिष्ठनेभिः । स्वस्ति न बृहस्पर्तिदधातु ॥

हिरकपर्व

GYMKHANA COMMITTEE

Rohan Sawant
U. R.

Yash Bhosale
G.S.

Ravi Dalve
Joint G.S.

Samiksha Patil
M.S.

Antrip Mandal
C.S.

Mrunal Madane
I. C. S. R.

Mayuri Nikam
Joint L. R.

Rajnandini Bhore
D.S.

Adarsh Mane
NSS Coordinator

Rutuja Patale
Joint M.S.

Pranali Chandanshive
J.C.S

Gajanan More
Joint I.C.S.R.

Neha Jagtap
Joint L. R.

Kartika Metgar
Joint D.S.

Akanksha Bedre
D Pharm 1st C.R.

Kajal Kale
D Pharm 2nd C.R.

Paras More
B Pharm 1st C.R.

Raj Jagtap
B Pharm 2nd C.R.

Yashasvi Bansode
B Pharm 3rd C.R.

Rutuja Patil
M Pharm 1st C.R.

Lovely Jain
M Pharm 2nd C.R.

Gymkhana At a Glance

हिरकपर्व

HIRAKPARVA

The diamond Gala

2024-25

Gymkhana president
Dr. R. P. Marathe

Gymkhana Vice President
Dr. A. H. Hosmani

Magazine Advisor
Smt. S. S. Chavan

Magazine Secretary
Miss. Samiksha Patil

GOVERNMENT COLLEGE OF PHARMACY, KARAD.

Vidyanagar, Tal. Karad, Dist. Satara, Maharashtra Pin - 415 124. Ph. - (02164) 271196

Web site : www.gcopk.ac.in Email : principal.gcopkarad@dtmh.maharashtra.gov.in

- 1) Best wishes
- 2) From the desk of principal
- 3) From the desk of magazine advisor
- 4) Acknowledgements
- 5) GCOPK Family
- 6) Report section
- 7) Marathi section (Swartarang)
- 8) Hindi section (Ummid)
- 9) English section (Mindmap)
- 10) Scientific section (Pharmablog)
- 11) GCOPK Section
- 12) Art and photography

Declaration :

Title	:	HIRAKPARVA -The diamond gala 2024-25
Language	:	Marathi, Hindi, English
Publishers Name	:	Dr. R. P. Marathe
Editors Name	:	Smt. S.S.Chavan
Publishers Address	:	Government college of pharmacy karad
Nationality	:	Indian
Printers Name and Address	:	Anita Vitthal Pakale Omkar Offset Printers Karad. Dist. Satara. Mob. 8183999171

Dr. R. P. Marathe, I/c principal hereby declare that particulars given above are true to the best of my knowledge and belief. All the views expressed by the authors in the magazine are their own contribution and editorial board is no way responsible for the same.

(For private circulation only)

Dr. R. P. Marathe

I/c principal

Govt. college of pharmacy karad

GYMKHANA STAFF ADVISOR

Dr. R. P. Marathe

President

Dr. A. H. HOSMANI

Vice-President

Dr. I. D. GONJARI

Cultural Advisor

Dr. Y. V. PORE

Sports Advisor

Prof. I. S. Ritapure

Sports Advisor

Ms. S. S. CHAVAN

Magazine Advisor

Ms. Smita P. Patil

Magazine Advisor

Ms. Smita P. Patil
Magazine Advisor

As we embark on celebrating the Diamond Jubilee year (2024-2025) of our college, it is with immense pride and excitement that we present this edition of the college magazine "HIRAKPARVA-The diamond Gala 2024-25". This milestone marks not only the rich history of our institution but also its continued commitment to academic excellence and holistic student development. Through this magazine, we aim to capture the essence of our college's journey, showcasing its achievements, activities, and the vibrant spirit that defines us. We hope that this publication serves as a meaningful connection between the college and its stakeholders, reflecting our collective growth and vision for the future.

We invite all readers to share their feedback and suggestions to help us continuously enhance every aspect of this magazine.

MAGAZINE COMMITTEE

Magazine Section Editors

Dr. R. P. Marathe	: Gymkhana President
Dr. A. H. Hosmani	: vice President (Scientific section)
Smt.S. S. Chavan	: Magazine Staff Advisor (Overall Coordination)
Smt.S. P. Patil	: Magazine Advisor (All Section)
Dr. Y. V. Pore	: Art and Photography Section
Dr. I. D. Gonjari	: English section
Dr. S. R. Shahi	: GCOPK section
Shri. I. S. Ritapure	: Marathi section
Shri. S. S. Pande	: Hindi section

From the Desk of Principal

Dr. R. P. Marathe
I/C Principal

Greetings to all parents, my colleagues & dear student friends! I am very fortunate to get the opportunity to hold the charge of principal of Government college of pharmacy, karad. The institute which came into existence in 1964 with the blessings of late Yashwantraoji chavan saheb has developed in premier institute with NAAC A+ grade.

Greetings to all of you on publication of "Hirakparva 2024-25. The diamond gala", the annual issue year of GCOP, karad Academic 2024-25, Which reflects thoughts, talents & of our achievements of students & faculty of our college. Education is not about acquiring knowledge, but about teaching life skills & building personality With the experience of this clg till date, I am proud to say that hard work, knowledge, humility & modesty are included in hearts of our students along with winning spirits & teamwork which are essential in today's competitive age. Also, teachers & non-teaching staff are always working to create an emotionally strong generation in harmony with modern teaching-learning methods by imbibing value based education in students.

Along with this, GCOPK is working to conduct many social activities like NSS camp, Blood donation camp, Health checkup comp etc. for benefit of society. GCOPK has produced many illustrious figures in pharmacy & has always achieved new heights of success.

Mrs shital chavan Asst. professor who gave a real shape to this auspicious issue by the name "**HIRAKPARVA 2024-25** The diamond gala". The Best wishes to the members of this Committee and thanks for their tireless work, we are presenting this issue as loyal integrity of this college Again, my best wishes for annual issue of organization.

From the Desk of Magazine Advisor

श्रीमती शितल चव्हाण

सहाय्यक प्राच्यापक
नियतकालिक सल्लागार

नमस्कार,

हिरक पर्व-द डायमंड गाला २०२४-२५ या विशेष अंकाच्या प्रकाशनाच्या प्रसंगी मी सर्व विद्यार्थ्यांना, शिक्षकांना आणि व्यवस्थापनाला हार्दिक शुभेच्छा देते.

या वर्षी आपल्या महाविद्यालयाला ६० वर्षे पूर्ण झाल्याच्या सन्मानार्थ, आपण वार्षिक मासिकाचे नाव महाविद्यालयाला समर्पित करत आहोत. "हिरक पर्व" हे नियतकालिक आपल्या महाविद्यालयाचे एक प्रतिक आहे. ज्यातून उत्साह, ऊर्जा आणि नवीन विचारांचा संगम आपल्याला अनुभवता येईल. हे वार्षिक मासिक एक सुवर्णकाळ मांडते, जिथे शिक्षण, कला, संस्कृती आणि विविध क्षेत्रांतील कार्ये चांगल्या पद्धतीने एकाच व्यासपीठावर व्यक्त होतात.

या नियतकालिकाच्या निर्मितीत विद्यार्थ्यांचे शिक्षकांचे आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे अमूल्य योगदान आहे. प्रत्येक विभागाने आपली कर्तव्ये आणि कामे अत्यंत प्रगल्भतेने केली आहेत. ज्यामुळे हा अंक अत्यंत समृद्ध व यशस्वी झाला आहे. आपले योगदान हे या नियतकालिकेच्या प्रत्येक पृष्ठावर, लेख, काव्य, कला, छायाचित्रे आणि इतर सर्व विभागांमध्ये स्पष्टपणे दिसून येते.

मी आपले माननीय प्राचार्य, सह-मासिक सल्लागार, माझे सर्व सहकारी, कर्मचारी आणि विद्यार्थ्यांचे त्यांच्या अमूल्य सहकार्याबदल आणि योगदानाबदल मनःपूर्वक आभार मानते. तसेच संपादक मंडळ, विभागीय संपादक, नियतकालिक समिती, नियतकालिक सचिव आणि प्रत्येक विद्यार्थ्यांचे खुप आभार मानते व कौतुक करू. इच्छिते ज्यांच्या अथक परिश्रमामुळे "हिरक पर्व - द डायमंड गाला" हा एक मोठा यशस्वी उपक्रम बनला आहे.

ACKNOWLEDGEMENT BY G. S.

Yash Sanjay Bhosale
General Secretary

"If you are a figurehead, strive to uplift yourself while creating an environment where others can thrive."

Being a part of this esteemed institution and leading our Gymkhana YATHARTHA 2025 has been an unforgettable experience. Working alongside my dedicated team and mentors has been a privilege, shaping my journey as a leader.

This past year has been nothing short of extraordinary, filled with moments of growth, learning, and celebration. Each challenge and responsibility strengthened my leadership skills, teamwork abilities, and decision-making. I was fortunate to contribute to events, initiatives, and the overall spirit of our institution, making this journey even more rewarding.

The unwavering support of our respected Principal, faculty members, the GCOPK community and volunteers played a crucial role in making this year a remarkable one. It was a opportunity for personal development, yet every step of the way was worth it.

As I move forward, I carry with me the invaluable lessons learned and the memories created. To all future leaders, remember:

"You can only inspire growth in others if you continue to evolve yourself."

I am deeply grateful to my parents, fellow GCOPKians, Gymkhana Committee, faculty, and mentors for their guidance and encouragement. This journey has been an incredible chapter in my life, and I will always cherish the opportunity to have served as the General Secretary of this prestigious institution.

ACKNOWLEDGEMENT BY M. S.

Samiksha Rupesh Patil
Magazine Secretary

"Every issue is a journey, and we invite you to travel through these pages with us"

On the behalf of editorial team, I would like to extend my heartfelt gratitude to all contributors, writers, and designers who made this magazine "HIRAKPARVA-The Diamond Gala 2k24-25". The journey of putting together this edition has been both challenging and rewarding. I am greatful for the support and dedication of our entire team. Their support has always raised my confidence.

I am deeply thankful to our principal Dr. R. P. Marathe sir for their constant encouragement and valuable guidance. Their support has been instrumental in shaping this magazine. A special thanks to our Magazine Advisor S. S. chavan mam who guided me throughout the creation of this magazine.

Being a part of this journey as a magazine secretary has been an enriching experience. From brainstorming ideas to curating content and ensuring everything comes together seamlessly, this role has taught me the importance of teamwork, dedication and perseverance. It has been an honor to contribute to a platform that showcases creativity and talent.

Lastly, I would like to express my gratitude to our magazine committee members for their excellent performance. I hope these pages inspire, inform, and ignite for learning and creativity. Thank you all for being a part of this journey...!!!

ACKNOWLEDGEMENT BY JOINT M. S.

Rutuja Sanjay Patale
Joint Magazine Secretary

I'm glad for getting a joint magazine secretary post in the GCOP, Karad. It was possible because of my senior and Gymkhana members to complete the whole magazine work. This college gave me a lots of experiences and knowledge, which will be helpful for me in my future for being best.

I Express my gratitude to our magazine advisor Mrs. Shital. S. Chavan mam and Mrs. Smita. Patil mam , all the sections advisors and our magazine committee members. Thanks to all those students who have contributed for the magazine by their participation in various section by their excellent work.

I'm very thankful to our honourable principle Dr. R. P. Marathe Sir, HOD of Diploma Dr. R. J. Dias sir and other respected teachers for their guidance. I sincerely thankful to them. I will always be proud of being a part of GCOPK family.

ACKNOWLEDGEMENT BY U. R.

Rohan Rajendra Sawant
University Representative

“ Leadership is not about being a leader, it's about leading ”

I am honored to be a part of the Government College of Pharmacy, Karad, an institution that has been instrumental in shaping my academic and professional journey. It is with immense gratitude that I acknowledge the guidance and support of our esteemed principal, dedicated faculty, and my fellow students, who continuously inspire and motivate me.

This annual event stands as a reflection of the dedication, talent, and hard work of everyone associated with our college. It is a celebration of our collective achievements, providing a platform for students to showcase their skills, creativity, and leadership. Beyond academics, it fosters camaraderie, teamwork, and a spirit of excellence that strengthens our institution's legacy.

Being entrusted with responsibilities as the University Representative has been a truly enriching and transformative experience. It has given me the opportunity to engage with students, faculty, and the administration, allowing me to contribute to the growth and unity of our academic community. Through this role, I have developed leadership skills, a deeper sense of responsibility, and a broader perspective on teamwork and collaboration. The journey has been filled with challenges, learning experiences, and moments of immense pride, reinforcing my commitment to serving my fellow students. I am grateful for the encouragement and trust placed in me, and I hope to continue making a meaningful impact through my contributions. This experience has not only shaped my personal and professional growth but has also strengthened my dedication to the values and vision of our esteemed institution.

हिरकपर्व

OFFICE STAFF

श्रीमती म. भा. जाधव
प्रमुख लिपीक

श्रीमती पु. य. खाडे
वरिष्ठ लिपीक

श्री. प्र. ला. कांबळे
वरिष्ठ लिपीक

श्रीमती प्र. सु. पाटील
वरिष्ठ लिपीक

श्री. सं. ह. देवतराज
लघु लेखक

श्री. सु. प्र. शेहरात
कनिष्ठ लिपीक

श्री. रा. भि. नंदे
कनिष्ठ लिपीक

श्री. यो. दि. जाधव
निदेशक विजेतांत्री

श्रीमती वै. दि. पाटील
प्रयोगशाळा सहाय्यक

श्री. सौ. म. तारे
प्रयोगशाळा सहाय्यक

श्री. भु. प्र. कवठेकर
प्रयोगशाळा सहाय्यक

श्रीमती क्र. सं. भुतकर
प्रयोगशाळा सहाय्यक

श्री. शु. वि. सोनवाने
प्रयोगशाळा सहाय्यक

श्री. अ. सं. पवार
प्रयोगशाळा सहाय्यक

श्री. ग. आ. काडे
सहाय्यक ग्रंथपाल

श्री. रा. ह. कोळी
हमाल

श्रीमती रा. जा. कुरकुटे
शिपाई

श्री. गो. द. गुळदगड
शिपाई

श्री. घ. ज. सोनावाने
हमाल

श्री. अ. मो. आवळे
हमाल

ACKNOWLEDGEMENT BY JOINT G. S.

हिरकपर्व

Ravi Shahaji Dalve

Joint General Secretary

"When there is teamwork and collaboration, wonderful things can be achieved.!!"

Looking back on my time as the Joint General Secretary of Gymkhana 2024-25 at Government College of Pharmacy, Karad, I am filled with gratitude. This journey has been an incredible learning experience, and I want to take a moment to thank everyone who supported me.

First, I sincerely thank all the students who believed in me and entrusted me with this role. Representing you was an honor, and your ideas, concerns, and suggestions helped shape my approach. Your trust and encouragement made this experience truly meaningful.

I am also deeply grateful to our Principal Dr. R. P. Marathe Sir, and faculty members Dr. R. J. Dias Sir, Dr. A. H. Hosmani Sir, and Dr. Y. V. Pore Sir along with the college staff. Your guidance and support helped me navigate my responsibilities effectively. Your willingness to collaborate with students made a significant impact on our initiatives.

A special thank you to my fellow council members and student leaders. Working with you was a highlight of my tenure. Together, we tackled challenges, organized events, and celebrated our successes. Your teamwork and dedication made a real difference, and I am proud of what we accomplished.

To my family and friends, your constant encouragement kept me going during tough times. Your support gave me the strength to take on responsibilities with confidence.

Lastly, I appreciate the staff members who worked behind the scenes to ensure our events ran smoothly. Your contributions were invaluable.

This role has taught me leadership, teamwork, and resilience lessons I will carry forward. I am proud of our collective progress and will always cherish these memories. Thank you for being part of this journey.

TEACHING STAFF (DEGREE)

DR. R. P. MARATHE
I/C PRINCIPAL

Dr. P. R. MAHAPARALE
ASSOCIATE PROFESSOR

Dr. A. H. HOSMANI
ASSOCIATE PROFESSOR

Dr. Y. V. PORE
ASSOCIATE PROFESSOR

Dr. I. D. GONJARI
ASSISTANT PROFESSOR

Dr. S. R. SHAHI
ASSOCIATE PROFESSOR

Ms. S. S. CHAVAN
ASSISTANT PROFESSOR

TEACHING STAFF (DIPLOMA)

DR. R P MARATHE
I/C PRINCIPAL

Dr. R. J. DIAS
HEAD OF DEPARTMENT

Prof. I. S. Ritapure
LECTURER

Smt. S. P. PATIL
LECTURER

Shri. S. S. PANDE
LECTURER

FACILITY AND INFRASTRUCTURE

Administrative block

Library

Class Room

Machine Room

Computer Lab

Study Room

G. C. O. P. K. FAMILY

D. Pharm - First Year

D. Pharm - Second Year

B. Pharm - First Year

B. Pharm - Second Year

B. Pharm - Third Year

B. Pharm - Fourth Year

M. Pharm - First Year

M. Pharm - Second Year

CHB Staff and Ph.D. Student

Lab assistant

Office Staff

Kajal Kale
I D. Pharm

Shreyash Thombare
II D. Pharm

Sanika Jadhav
I B. Pharm

Mayuri Nikam
II B. Pharm

Ankita Mohite
III B. Pharm

Prachi Karande
IV B. Pharm

Nandini Dolase
I M. Pharm (Pharmaceutics)

Lovely Jain
I M. Pharm. (pharmaceutical chemistry)

Divyani Mane
II M. Pharm (Pharmaceutics)

Neha Murkar
II M. Pharm. (pharmaceutical chemistry)

हिरकपर्व

DIAMOND JUBILEE ALUMINI MEET 2025

FACILITY AND INFRASTRUCTURE

हिरकपर्व

Pharmaceutical Chemistry Laboratory
(B. Pharm)

Pharmaceutics laboratory
(B. Pharm.)

Pharmacology laboratory (B. Pharm.)

Pharmacognosy laboratory (B. Pharm.)

Pharmaceutics Laboratory (M. Pharm)

Pharmaceutical Chemistry Laboratory (M. Pharm)

हिरकपर्व

हिरकपर्व

FACILITY AND INFRASTRUCTURE

Boys Hostel

Girls Hostel - Diploma

Girls Hostel - Degree

Cafeteria

Medical Plant Garden

Animal House

Gymnasium & Sport Complex

EVENT'S AT A GLANCE

freshers day

Student's visit to water purification plant

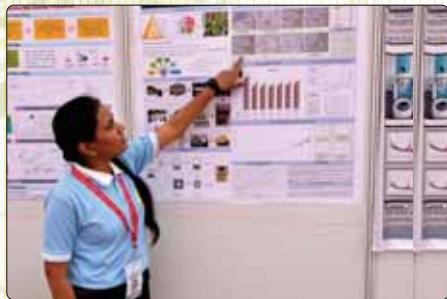
Gymkhana Inauguration

हिरकपर्व

EVENT'S AT A GLANCE

Special Achievements of Students

Kiran Mali secured 2nd rank in poster presentation at AVISHKAR by SUK

Nandini Dolase secured 5th rank in poster presentation at AVISHKAR at SUK

Pooja Deshmukhe secured 4th rank in poster presentation at AVISHKAR by SUK

State level quiz competition

Blood Donation Camp

Blood Donation Camp

DIAMOND JUBILEE ALUMINI MEET 2025

हिरकपर्व

EVENT'S AT A GLANCE

Industrial visit at ACG capsule

Industrial visit at ACG capsule

73rd Indian pharmaceutical congress, Hyderabad

Antihelmintic activity performance by research scholars

Guest Lecture

Independence Day

EVENT'S AT A GLANCE

Police Run 2025

Police Run 2025

Shivjayanti 2024

Blood Donation Camp

Women Empowerment Programme

Women's Day

हिरकपर्व

CULTURAL EVENT'S

Antakshari

Color Day

Face Painting

Mismatch Day

Mehandi Competition

Rangoli Competition

PHARMAVED

हिरकपर्व

DANDIYA NIGHT

RANSANGHARSH-The goal of battlefield

SPORTS INAUGURATION 2024-25

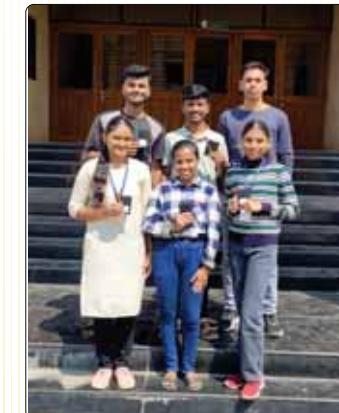
CULTURAL EVENT'S

Traditional Day

Traditional Day

Treasure Hunt

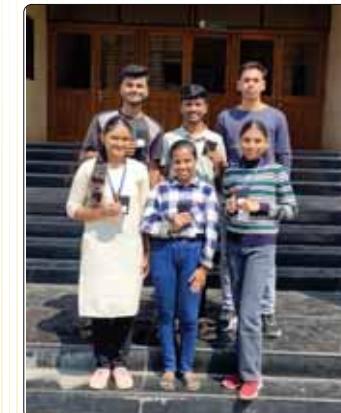
CULTURAL EVENT'S

Traditional Day

Traditional Day

Treasure Hunt

GATE 2025 qualifiers list

Name of the student	GATE Score	Academic Year
Vishal Swami	45.67	Final Year B.Pharm
Trupti Jadhav	45	Final Year B.Pharm
Rutuja Desai	43.33	Final Year B.Pharm
Pranjali Chavan	41.67	Final Year B.Pharm
Sumaiya Mulani	41.33	Final Year B.Pharm
Urmik Bhandari	41	Final Year B.Pharm
Swapnali Koshti	38	Final Year B.Pharm
Archit Patil	37.67	Final Year B.Pharm
Rohan Sawant	37	Final Year B.Pharm
Aarti Zagade	37	Final Year B.Pharm
Mugdha Pore	35	Final Year B.Pharm
Sakshi Kumbhar	34.33	Final Year B.Pharm
Sakshi GhutePatil	33.67	Final Year B.Pharm
Sanika Kadam	33.67	Final Year B.Pharm
Dhiraj Chavan	32.67	Final Year B.Pharm
Shruti kadam	32.33	Final Year B.Pharm
Saurabh Mali	32	Final Year B.Pharm
Sanket Patil	32	Final Year B.Pharm
Madhura Yadav	32	Final Year B.Pharm
Prathmesh Nangare	29.67	Final Year B.Pharm
Sejal Bankar	29.33	Final Year B.Pharm
Karuna Jogad	29.33	Final Year B.Pharm
Mrudula Vibhute	29	Final Year B.Pharm
Shital Patil	28.67	Final Year B.Pharm
Smita Saravade	25.67	Third year B.Pharm

अहवाल विभाग

हिरकपव

GPAT ACHIEVERS LIST 2024

Sr.No.	Name	Class	Rank	Marks
1.	KUMBHAR PRITAM SUNIL	Final Year B. Pharm	9	377
2.	TAK GAURAV PANKAJ	Final Year B. Pharm	206	321
3.	KARANDE SWARUP BABURAO	Third Year B. Pharm	303	310
4.	MOHOD YASH SANJAY	Final Year B. Pharm	321	309
5.	PATIL RUTUJA SHIVPUTRA	Final Year B. Pharm	355	305
6.	MALI SAURABH POPAT	Final Year B. Pharm	378	303
7.	POWAR SHWETA BHARAT	Final Year B. Pharm	403	301
8.	MALI SHWETA MANIK	Final Year B. Pharm	527	291
9.	KUMBHAR SRUSHTI BHIMRAO	Final Year B. Pharm	633	284
10.	BHOSALE AISHWARYA RAJENDRA	Final Year B. Pharm	807	275
11.	PATIL KIRTI KIRAN	Final Year B. Pharm	884	270
12.	KUMBHAR SHAILESH SAMBAJAI	Final Year B. Pharm	972	266
13.	ZENDE PRASHIK GAUTAM	Final Year B. Pharm	1258	256
14.	PATIL RUTUJA SHITAL	Final Year B. Pharm	1448	250
15.	MORE CHAITALI DNYANOBA	Final Year B. Pharm	1507	248
16.	BORATE SAHIL VIJAY	Final Year B. Pharm	1542	247
17.	MOHITE ANKITA SAMPAT	Third Year B. Pharm	1674	243
18.	DESHMANE RUTUJA RAJENDRA	Final Year B. Pharm	2182	230
19.	JOSHI SHRADDHA SHRIPAD`	Final Year B. Pharm	2925	215
20.	BHOSALE HARSHADA SHANKAR	Final Year B. Pharm	3225	211
21.	KADAM SHRUTI SANJAY	Third Year B. Pharm	3462	207
22.	DHANAL SHRADDHA JITENDRA	Final Year B. Pharm	3497	206
23.	GHOLAP TANISHA GAJANAN	Final Year B. Pharm	3062	204
24.	JADHAV TRUPTI ASHOK	Third Year B. Pharm	3700	203
25.	MULANI SUMAIYA IQBAL	Third Year B. Pharm	3732	203
26.	KOSHTI SWAPNALI POPAT	Third Year B. Pharm	3769	202
27.	BHUSARE RIYABHARAT	Final Year B. Pharm	4234	196
28.	BHOEE RUTUJA RAJKUMAR	Final Year B. Pharm	6045	178
29.	SHETKAR MANIK NARAYAN	Final Year B. Pharm	14547	124
30.	KALE VISHAKHA VIJAYKUMAR	Final Year B. Pharm	17032	113
31.	CHANDANSHIV RUTUJA RANJIT	Final Year B. Pharm	17042	113

हिरकपव

List of Student who securing
all India Rank in NIPER exam 2024

Sr. No.	Student Name	Paper I Air Rank	Paper II M.TECH Air Rank
1	GAURAV TAK	22	14
2	SHAIKSH KUMBHAR	78	-
3	PRITAM KUMBHAR	106	13
4	SHWETA MALI	140	26
5	ANUJ SAKHARE	181	11
6	SUMIT CHAVAN	223	-
7	SHWETA POWAR	263	-
8	SAMRUDDHI PATIL	268	31
9	RUTUJA PATIL	353	-
10	SAKET RAUT	374	77
11	AISHWARYA BHOSALE	394	111
12	YASH MOHOD	586	94
13	SRUSHTI KUMBHAR	662	56
14	SAHIL BORATE	989	47
15	RUTUJA DESHMANE	1029	394
16	SHRADDHA JOSHI	1395	-
17	RIYA BHUSARE	2581	304
18	HARSHADA BHOSALE	3242	-
19	PRACHI KARANDE	4349	-
20	PRADNYA PARADHI	4409	-
21	MANIK SHETKAR	4621 (PWD 26)	-
22	FARHIN MULLA	-	216
23	RUTUJA BHOEE	-	192
24	MEHEK PATEL	-	299

हिरकपत्र

3) Badminton -

Single Boys	Winner : 4 th year degree : Rohan Sawant Runner up: 2 nd year degree : Gourav Khajuria
Single Girls	Winner: 4 th year degree : Shravani Gouraj Runner Up: 3 rd year degree : Shreya Satte
Doubles Boys	Winner: 4 th year degree : Rohan Sawant, Swarup Karande Runner Up : 2 nd year degree : Gourav Khajuria , Omkar Shinde
Doubles Girls	Winner : 4 th year degree : Shravani Gouraj , Pratiksha Lohar Runner Up: 1 st year degree : Aishwarya Kale , Shreya Bhagat
Mix	Winner : 4 th year degree : Rohan Sawant, Shravani Gouraj Runner Up: Gourav Khajuria, Akanksha Tattu

4) Chess -

Boys :	Winner : M pharm : Siddesh Rokhade Runner up: 4 th year degree : Swarup Karande
Girls	Winner: M Pharm : Sofia Mujawar Runner Up : 2 nd year degree : Purva Medhepavar

OUTDOOR GAMES -

Kabaddi	Girls	Winner: 3 rd year degree Runner Up : 1 st year diploma
Kabaddi	Boys	Winner : 4 th year degree Runner Up:2 nd year diploma
Kho-kho	Girls	Winner : 3 rd year degree Runner Up: 1 st year degree
Kho-kho	Boys	Winner : M pharm Runner Up:1 st year diploma
Volley Ball	Girls	Winner : 3 rd year degree Runner UP : 4 th year degree
Volley Ball	Boys	Winner: 2 nd year degree Runner Up: M pharm
Cricket	Girls	Winner : 3 rd year degree Runner Up : 2 nd year diploma
Cricket	Boys	Winner : M pharm Runner up : 2 nd year Diploma

हिरकपत्र

Students achievements in poster presentation at Shivaji University Lead college sports 2025

1) Chess -	Runner Up – Sofia Mujawar, M pharm 2 nd year
2) Table Tennis (Doubles Boys) -	Winner- Rohan Sawant Yuvraj Gawali
3) Badminton (boys) -	Winner- Rohan sawant Gaurav Khajuria

Students achievements in poster presentation at “AVISHKAR 2025” by Shivaji University Kolhapur

- 1) **Kiran Mali** - Secured 2nd rank in poster presentation at “AVISHKAR 2025” by SUK.
- 2) **Pooja Deshmukhe** - Secured 4th rank in poster presentation at “AVISHKAR 2025” by SUK
- 3) **Nandini Dolase** - Secured 5th rank in poster presentation at “AVISHKAR 2025” by SUK.

Antarang – the Spirit

Students achievements :

EVENTS	ACHIEVEMENTS	
Solo dance	Winner - shivanjali bhosale 3rd year B Pharm.	Runner up - sakshi dabade 2nd year B Pharm
Duet dance	Winner - 3rd year B Pharm	Runner up– M.pharm
Group dance	Winner -2 nd year B Pharm	Runner up -3rd year B Pharm
Fashion show	Winner -2nd year B Pharm	Runner up -M.pharm
Drama	Winner -2nd year B Pharm	Runner up -1st year B Pharm
Singing solo	Winner - M.pharma	Runner up- 2nd year B Pharm
Singing duet	Winner - M.pharma	Runner up-diploma 2nd year

हिरकपव

Library Report :

ग्रंथालय अहवाल

श्री. गहनीनाथ आनंदा काळे

(सहाय्यक ग्रंथपाल)

आपल्या जीवनातील पुस्तकांचे महत्त्व कमी लेखले जाऊ शकत नाही कारण ते केवळ आपले ज्ञान वाढविण्यास मदत करत नाहीत तर आपल्याला आपल्या सभोवतालच्या जगाशी जोडण्यासाठी एक प्रवेशद्वार म्हणून देखील कार्य करतात. ते आपल्यावर परिणाम करतात आणि आपल्यावर प्रभाव टाकतात. ते आपल्या जीवनात महत्त्वाची भूमिका बजावतात. ते आपल्याला बाह्य जगाचे ज्ञान देतात. एका चांगल्या मित्राप्रमाणे आपले मन ज्ञानाने समृद्ध करतात. पुस्तकांमधून आपण बरेच काही शिकू शकतो आणि ते आपल्या अपयशांवर मात करण्यास तसेच आपल्या मनाता आकार देण्यास मदत करू शकतात.

शैक्षणिक ग्रंथालयाची उद्दिष्ट : शैक्षणिक व सामाजिक घटकांच्या माहिती विषयक गरजांची पूर्तता करणे.

१. विविध प्रकारच्या शैक्षणिक संदर्भ प्रंथांचे उपार्जन करून संवर्धन करणे.

२. विविध अध्यासक्रमांस लागणारे वाचन साहित्य उपलब्ध करून देणे.

३. वाचकांना दयावाच्या माहितीचे व संदर्भ सेवांचे नियोजन करणे.

आपल्या महाविद्यालयाचे ग्रंथालय हे औषधनिर्माणशास्त्र क्षेत्रातील अत्यंत जुने आणि दुर्मिळ पुस्तके विद्यार्थ्यांसाठी जतन करून ठेवणारे ग्रंथालय आहे. या ग्रंथालयात प्रकाशन बंद झालेली अनेक जुनी पुस्तके संदर्भासाठी उपलब्ध आहेत. सध्या ग्रंथालयात Text Books - 23075 & Reference Books - 3018 असी एकूण - Title - 7952, Volumes - 26093) इतकी ग्रंथालयात ग्रंथसंपदा उपलब्ध आहे. तसेच National Journals-13 व International Journals-05 असे एकूण १८ Print Journal ग्रंथालयात उपलब्ध असून Delnet Online E-Journal (Qty-393) संदर्भासाठी उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे. ग्रंथालयात विद्यार्थ्यांसाठी मराठी व इंग्रजी असी एकूण-०३ दैनिक वर्तमानपत्रे ठेवण्यात आले आहेत. तसेच या संस्थेचे ग्रंथालय संगूणपणे संगणीकरण व नेटवर्किंग (Fully Automation) झाले असून ग्रंथालयात Digital Library, Reading Room व OPAC प्रणाली विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध आहे.

भारताच्या पंतप्रधानांनी १५ अगस्ट २०२२ रोजी लाल किल्ल्यांच्या तटबदीवरून राष्ट्राला संबोधित करताना अमृत कालमध्ये आपल्या देशातील संशोधन आणि विकासाचे महत्त्व निर्देशनास आणून दिले होते. यावेळी त्यांनी “जय अनुसंधन” चा नारा दिला होता. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण, २०२० (NEP 2020) ने देखील आपल्या देशातील उत्कृष्ट शिक्षण आणि विकासासाठी संशोधन ही एक आवश्यक आवश्यकता म्हणून ओळखले आहे. भारताला आत्मनिर्भर आणि Viksitbharat@2047 बनवण्याच्या दृष्टीकोनाला प्रतिसाद म्हणून, केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारे आणि केंद्र सरकारच्या संशोधन आणि विकास संस्थें व्यवस्थापित सर्व उच्च शिक्षण संस्थांमधील विद्यार्थी, प्राध्यापक आणि संशोधकांना आंतरराष्ट्रीय उच्च प्रभाव विदवान संशोधन लेख आणि जर्नल प्रकाशनांमध्ये प्रवेश देण्यासाठी भारत सरकारने वन नेशन वन सबस्क्रिप्शन (One Nation One Subscription) योजनेला मान्यता दिली. सदर योजनेचे Ministry of Education Department of Higher Education Govt. of India विभागाचे परिपत्रक ०९ जानेवारी २०२५ रोजी प्रास झाले. त्यानंतर मा. प्राचार्य यांच्या मार्गदर्शनाखाली २९ जानेवारी २०२५ रोजी (One Nation One Subscription) योजना आपल्या महाविद्यालय सुरु करण्यात आली आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या शासकीय महाविद्यालयातील योजना सुरु करण्याबाबत आपला संस्थेचा तिसऱ्या क्रमांक लागतो. तसेच यामध्ये Jurnal Title 13000+, Global 30 publishers and Access Model IP-based access and off-campus access through INFED Var संस्थेतील सर्व विद्यार्थी व प्राध्यापक यांनी संशोधनासाठी व जर्नल प्रकाशन करिता भरारू प्रमाणात वापर करावा.

हिरकपव

Ransangharsh 2k24-25

SPORTS EVENT 2K24-25

INDOOR GAMES -

1) Table Tennis -

Single Boys	Winner : 4 th year Degree Yuvraj Gawali Runner Up : M pharm: Rugved Sathavne
Single Girls	Winner: 3 rd year Degree: Apoorva Bhingardeve Runner Up : 2 nd year Degree: Akanksha Tattu
Doubles Boys	Winner: 4 th year degree : Yuvraj Gawali, Rohan Sawant Runner Up: 2 nd year degree: Shubham Kavate, Tanmay Kokare
Doubles Girls	Winner: 3 rd year degree : Apoorva Bhingardeve , Dhanshri Patil Runner up: 2 nd year degree: Akanksha Tattu , Prajakta londhe
Mix	Winner : 4 th year degree: Yuvraj Gawali , Pratiksha Lohar Runner Up : 2 nd year diploma : Jalinder Hange , Rutuja Patale

2) Carrom -

Single Boys	Winner: 2 nd year diploma : Ritesh Bhaddamkar Runner Up: Staff : Suraj Kamble
Single Girls	Winner up: 3 rd year degree : Shreya Satte Runner Up : 4 th year degree: Runali Sutar
Doubles Boys	Winner : M pharm : Balaji Gaikwad , Tejas Khatavkar Runner up : 2 nd year diploma : Ritesh Bhaddamkar,Rushikesh Savsundar
Doubles Girls	Winner: 2 nd year degree : Pradnya Khumbhar , Shravani Parkhe Runner up : 2 nd year diploma : Pranali Chandanshive, Vrunda Rajmane
Mix	Winner: 4 th year degree : Swarup Karande , Rutuja Amboli Runner up : 1 st year degree : Mudassar Sande, Pratiksha Aitwade

पहिला दिवस होता हॉस्टेलचा
पहिलीच वेळ होती बाहेर राहण्याची....
सोबत ओळखीच नव्हत कुणी
तेंका होतात तुम्ही सगळ्याजणी....
होतो आपण सगळे एकमेकांना अनोळखी...
पण अनोळखीचे ओळखीत आणि
आ॒ळखीचे मैत्रीत कूळी रूपांतर झाले
काही कळलच नाही....
केली भांडणे भरपूर, रागवलो एकमेकांवर
काढली समजूत एकमेकांची
करी एकमेकांना सावरू लागलो
काही कळलच नाही....
जीव लावला, प्रेम केलं, काळजी येतली एकमेकांची
पडलो कूळी आजारी तर
कूळी एकमेकांची आई आणि ताई हो गेलो
काही कळलच नाही....
गणा मारण, धिगाणा करण
शॉक होता आपला
गाण्यांच्या भेंडवा, लपाछपी Truth or dare
खेळ होते आवडीचे
कपडे शुण्यात आणि रूम आवरण्यात
जायचा रविवार आपला
एवढी मज्जा - मस्ती करणारे आपण
कूळी रात्र-रात्र अभ्यासात यालवू लागलो
काही कळलच नाही.
जेव्हा पाहतो मागे वळून
जेव्हा आठवतो यालवलेले क्षण आणि
डोळ्यात साठवलेल्या आठवणी आणि
पाहतो साठवणीतील आठवणीचे फोटो
तेंका वाटतं एवढ्या प्रवासात
करी एकमेकांचे होळन गेलो
काही कळलच नाही.....
परत जगावेसे वाटतात ते क्षण.....
आणि विचासावेसे वाटते अजुनही
येते का हो तुम्हाला आमची आठवण....
- ऐतवाडे प्रतिक्षा महेश
B. Pharm. 1st Year

युद्ध मात्र लढायचे आहे

पाहता जरी युद्ध सामोरी
चित शांत स्वतःच करायचं आहे ॥१॥
मार्ग दाखवणारे भरपूर असतील
पण योग्य मार्ग स्वतःच निवडायचा आहे ॥२॥
सांगणारे असतील भरपूर मंत्री
पण ऐकायचे मात्र स्वतःच्याचे हृदयाचे आहे ॥३॥
चालवाच्या लागतील चाली धैर्यने अन बुद्धीने
तेव्हा विश्वास ठेवून स्वतःवर पुढचे पाऊल उचलायचं आहे ॥४॥
कसोटी लागेल युद्धात सहनशक्तीची
पण स्वतःला बरोबर घेऊन कसोटीत खरं उतरायचं आहे ॥५॥
आपल्याला सोबत आता आपणच दयायची आहे
पण युद्ध मात्र लढायचे आहे ॥६॥
लढता लढता युद्ध मग
आपल्या पराक्रमाने रणांगण गाजवायचे आहे ॥७॥

- शरयू गोतपागर

M. Pharm - Pharmaceutics 2nd year

परिवर्तन

याणी जसे गंभीर आहे आकाश तसे रुंद आहे
निसर्स जसा महान आहे वेळ तशी बलवान आहे ॥
नदी जसे खडकांना तोंड देत बळते आहे
विचाराना तसे तोंड देत जीवन घडते आहे ॥
कालपर्यंत जे होते ते आता बदलते आहे ॥
काल अमावस्या होती तर आज पौरिमा आहे ॥
खरं आहे परिवर्तन निसर्साचा नियम आहे
परिवर्तनाचे कोडे सोडवायला मतांचा आधार आहे
तेव्हा त्यांना योग्य दिशा देणे हेच केवळ सूत्र आहे

- शरयू गोतपागर

M. Pharm - Pharmaceutics 2nd year

SWARATARANG

- THE STREAM OF POETRY

मराठी विभाग

॥ जाणूया तिच्या भगातलं... (स्त्रीभूषणहृत्या)

खरच मला जगायच होतं हे सुंदर जग पाहायच होतं ।
का सपलं जगण माझ एवढच का माझ्ञ आयुष्य होतं ॥
खुणवतं होत जग मला. नवी किरण दाखवत होत ।
नवी दरवाजे खोलप्याचं मनाला उथाण होतं ॥

खूप वाटत आजही मी काहीतरी केल असतं ।
आईच्या गर्भाबाहेर ये आयुष्य तुमचं रंगवलं असतं ॥
नसतं जमलं इंदिरा व्हायला तरीही समाधान मानल असतं ।
बागेतील कधी बनून अंगण तुमचं फुलवलं असतं ॥

किरण माळी

Ph.D.

दोन दिवांगे प्रेम

पहिल्या दिवशी तुज पाहिले,
हसण्यामध्ये चंद्र लपले.
वजरेत तुड्या स्वप्न शुंतले,
मनाच्या अंतरात प्रेम जडले.
दुसर्या दिवशी पाऊस आला,
सखे, तुड्या आठवर्णीचा शिडकाव झाला.
पर्शिन होठनीही हृदय भिडले,
क्षणातच जणू जन्मांचे नाते जोडले.
फक्त दोन दिवसांचे ते प्रवास,
तरीही आयुष्यभराचा सहवास.
प्रेमकाळात मोजाते जात नाही,
क्षणातही हृदय जिंकले जाई.

- राज जगताप
B. Pharm. 2nd Year

ध्येयाचा ध्याय

सूर्यासारखं जठायचं ठरवलं,
स्वप्नांसाठी झगडायचं ठरवलं.
रक्तात धावणाऱ्या जिद्दीच्या नसा,
सांगत राहतात ध्यासाची कथा.
अडथळे आले, संकडे आली,
पायारखालची वाटही जखमी झाली.
तरीही न थांबता पुढेर जातो,
स्वतःशीर्च नवी शपथ घेतो.
झोपेच्या वेड्या स्वप्नांवर मात,
मेहनतीच्या पामातून नवी सुरुवात,
ध्येयच माझा श्वास बनला,
संर्पातून विजय उजळला.

- राज जगताप
B. Pharm. 2nd Year

॥ बाप ॥

अरे, बाप म्हणतात त्याला
ज्याच्याशिवाय रस्ता कटणार नाही
कातङ्याचे बनवले जोडे जरी
बापाचे ऋण फिटणार नाही ॥४॥
नित्याचेच झालयं युद्ध त्याला
तारीही तो मागे हटणार नाही.
झाले वार अनेक जरी
त्याची अभेदय छाती फुटणार नाही ॥५॥
जोवर आहे बाप पातीशी
तू कृधीच हरणार नाही
तुझा विजय होण्याआधी
बाप तुझा मरणार नाही ॥६॥
बाप हा बापच असतो
वणवा पाहून तो पळणार नाही
दारिद्र्य अन संकटांच्या आगीत
त्याचा संसार कधीच जळणार नाही ॥७॥
सोसाच्या लागाच्या किताही झळा
तरी तो लाचारीची सावली धरणार नाही
आणि बापाशिवाय मित्रा तुझी
झोळी कधीच भरणार नाही ॥८॥
घोटभर दारच्या वास समजला
पण त्याच्या धामाचा सुवास तुला कळलाच नाही
चिखल मातीत बाप राबतो
म्हणून तुझा सदरा कधी मळलाच नाही ॥९॥
बाप म्हणजे स्वाभिमान
स्वाभिमान तुला जुळणार नाही
बाप नेमका काय असतो
तुला बाप झाल्याशिवाय कळणार नाही ॥१०॥

- ऋतुजा महेशकुमार सवाखें
M. pharm. 2nd year

अव्यक्त

कधी कधी गर्दीतही एकट असल्यासारख वाटतं,
माणसात असूनही नसल्यासारख वाटतं .
वाटतं निघून जावं कुरेतरी दूर,
जिथे मनात नसेल कसलीही हुरहुर .
काहीही केल्या मन रमता रमत नाही,
स्वतःकडून असलेल्या अपेक्षा समता संपत नाही.
पुढे काय कारायचं ह्वाच टेंशन आज असतं,
नकळत मन स्वतःवरच नाराज असतं .

अपूर्वा भिंगारदेवे
B. Pharm. 3rd Year

आईला सर्वकाही ठाऊक असते

आईला सर्वकाही ठाऊक असते
माझ्या मनातील चित तिच्याही मनात वसते
त्यामुळेच ती मला माझ्यापेक्षाही जास्त ओळखते
हा कधी रुसवे-फुगवे, चेष्टा-मस्करीत माझ्यावर चिडतेस
पण परत रुसलो तर परं म्हणून रुसवाही यालवतेस
तुझ्या ओरडण्यात चिडण्यातही काळजी असते
कारण आईला सर्वकाही ठाऊक असते
तुला माझे मित्र फार पटकन समजतात
पण त्यातील काही तुला फार याबरतात
पोट माझे दुखते काळजी तुला वाटते
डोके जास्त तुझे दुखते पण बाम तू मला लावते
तु तुड्या काही इच्छा विसर्जन जातेस लावते
पण माझ्या सर्व गोष्टी बोरवर लक्षात ठेवतेस.
मी काही सांगो किंवा न सांगो तुला लगेच समजते
कारण आईला सर्वकाही ठाऊक असते

- प्रतिक पवार
B. Pharm. 2nd year

हिरकपर्व

पाटण असूमची जग्ज आहे

कुणासाठी कोण तर कुणा साठी कोण आहे.
आपल्यासाठी तर आपले पाटणच जान आहे.
रस्ते आमचे खडबडीत पण मोठ मन आहे
काळीज आमच्या तालुक्याचं कोयना धरण आहे....
असतील सुंदर campus पण मनात एक भाव आहे
लाखो मुलांचं हृदय BDC त्याच नाव आहे,
डॉगराळ असला भाग जरी, तरी माणुसकीला वाव आहे
गगनगिरी महाराजांच मणदुरे पाटण गाव आहे.
सडापुर्चा rivers point पाटणची जान आहे
पाटणच्या बाजूंनी पवनचक्कयांचं थैमान आहे,
तालुक्याला आमच्या माणुसकीची ओढ आहे
पाटणची शान आमचा किले दातेगड आहे.
जिल्ल्यात आमच्या तालुक्याचा एक वेगळा रुतबा आहे
लाखो भक्तांची धडकन बनपुराया नाईकबा आहे...
तालुक्याला आमच्या एक वेगळा मान आहे
म्हणून तर आमच्या तालुक्याला निसांचं वरदान आहे
त्यात ही फेमस आमच्या कोयनेचं ओझर्ड आहे....
नवारस्ता, मल्हारपेठ, निसरे, ढेबेवाडी, तारळे पाटणची जान आहे,
म्हणून तर सातारा जिल्ह्यात आमच्या पाटणला मान आहे
म्हणून आम्ही पाटणकर गवाने म्हणतो
पाटण आमची आण, बाण, शान आहे.

- आदर्श अंजना पंढरीनाथ माने
B. Pharm ||| year

शाळा आणि मी

काल अचानक माझं मन
शाळेच्या गेट कडे वळले...
आणि माझ्या आयुष्यातील
पहिल्या मंदिराचे मला दर्शन घडले....
आतमध्येच जाताच माझ्या
वगाने माझ्याकडे पाहिले ...
कसा आहेस बाळा म्हणताच
डोळ्यांतून अशूचे पाझर वाहिले
तस्तच स्वतःला सावरत मी
अशूना डोळ्याशी बांधलं होत ...
बाकळ्यावर बसून मनसोकल
फळ्याकडे बघायचं राहिलं होत
तेवढ्यात मि छाई कडे पाहिलं ...
ति पण माझ्याकडे पाहत होती ...
काय बाळा विसरला का,
तुझ्या हातावर माझी जागा जरा जास्तच होती,
शरिराने बाहेर आहे पण,
मन आणखी त्या चार भिंतीत दडलं होत...
पण आज वाटलं कारागृहातून सुटलो...
हे शेवटच्या दिवशी वापलेल वाक्य खुप चुकीच होत . !!

- आकांक्षा मोहन बेदरे.
Diploma 1st year

दोन दिवसांचे प्रेम

पहिल्या दिवशी तुज पाहिले,
हसपायामध्ये चंद्र लपले
नजरेत तुझ्या स्वप्न गुंतले,
मनाच्या अंतरात प्रेम जडले.
दुसऱ्या दिवशी पाऊस आला,
सखे, तुझ्या आठवणीचा शिडकाव झाला.
स्पर्श न होऊनीही हृदय भिडले,
क्षणातच जणू जन्मांचे नाते जोडले.
फक्त दोन दिवसांचे ते प्रवास,
तीही आयुष्यभराचा सहटास
प्रेम काळात मोजले जात नाही,
क्षणातही हृदय जिकले जाई.

- राज जगताप
B. Pharm II year

भाव शब्दांत गुंफवावे कसे?

कळत नाही मनातले भाव शब्दांत गुंफवावे कसे
गुंफवावा शब्दात शब्द भाव हरवुनी जात असे
जाता हरवुनी भाव मग केवळ शब्द उरे
उरलेल्या शब्दांशी जेव्हा संभाषण क्वावे
प्रत्येक वेळी हृदय भावनांची चाहूल मागे
राही न काही अर्थ या शब्दांना भावनांशिवाय
कळे न माणसाना भाव या शब्दांशिवाय
कोडे हे देवा सोडवावे कसे
भाव मनातले शब्दांत गुंफवावे कसे ?

- शरूय गोतपागर
M. Pharm 2nd Year

कधी काळी दुःखद वाटणारं

आयुष्य सुखदही होऊन जातं.
उन सावल्यासारखी येत राहते
सुखदुःखाची लाट ... आपण
फक्त जगत जायचं.... आस्वाद
घ्यायचा जगण्याचा तर कधी
लडत राहयचं परिस्थितीशी
सांगत रहयचे स्वतःला कि हि
वेळ पण जाणार आहे.

- आकांक्षा मोहन बेदरे.
D. Pharm. 1st year

हिरकपर्व

आई

तीचा डोक्यावर हात फिरवताच
क्षीण, विक्षीण होऊन जाई
तिच्या त्या कुरवाळण्यावे
मन अगदी शांत होऊन जाई
म्हणून, आई जातुगर असते
कोणती वस्तू, शोधून सापडत नसते
समोर असुन दिसत नसते,
कारण डोक्याला आणी डोक्याला सवय असते
आई या app da search करायची
म्हणून, आई ही घरची google map असते.
न काही सांगताही
बरच काही ओळखते
खोट बोलन
लगेच पकडते
म्हणून, आई मानसोपचारतज्ज असते
प्रत्येकाच्या आवडी निवडी बाळगते
म्हणून तर रुसत्या नंतर मनवते.
तीच्या हातच्या स्वयंपाकाची चव
भुक मिटवते नाही तर मन त्रप करते
म्हणून, आई ही अळपूर्णा असते
ती जगत एक अशी व्यक्ती आहे
की आपल्या सोबत हरल्या नंतर
ही तीला सोऱ्या जिंकल्या पेक्षा
जास्त आजंद होतो
म्हणून आई ही आईच असते
काही नवीन व्यावच असत
पण या चा नकार असतो
म्हणून आई पुढे प्रस्ताव मांडायचा
ती प्रस्तावाला मंजुरी मिळवून देते
म्हणून, आई ही प्रत्येक घराची मध्यस्थ असते

- अरुंदती पवार
M. Pharm. 1st year

हिरकपर्व

* राम कृष्ण हरी *

प्रत्येक गोटीला आधार

प्रमाणाचा नसतो...

खरा विश्वास तर फक्त

मानण्यातच असतो.... ॥

मानलं तर माजली

दगडातही भेटील

अन्यथा..

पितळेच्या मूर्त्याही

दगडच आसतील... ॥

- प्रिया इंजल
B. Pharm II year.

हरिनाम होता

विडुल तो दिसावा

विटेवरी असुनही

मनातच आसावा ...॥

विडुल- उगविमणी

राधा कृष्णाच्या प्रेमामुळे रुक्मिणी रुसली,
द्वारका नगरी सोडून पंदरीच्या वाळवंटी वेऊन बसली
रुक्मिणीच्या शोधात कृष्ण ही मागोमाग आला,
तिचा राग शांत करता करता भवत पुंडिकाच्या सेवेकडे आकर्षित झाला
भवत पुंडिकाच्या भैटीसाठी विटेवर उभा राहिला पाहत वाट,
ठेवुनी कडेवर दोन हात, बांधती देव - भक्ताची अनोखी ही गाठ
कृष्ण झाला ठंग बपून आईवडिलांनसाठी भक्त पुंडिलिकाची सेवा,
म्हणे माग हवे ते वरदान, करीत त्याच्या संरक्षणाचा हेवा
पुंडिलिकाने मागितले वरदान छ्वा पांढरी नगरीत वास्तव्य असावे,
आपल्या अर्धांगिनी सोबत आपले नवे रूप जगताला दिसावे
नव्या अद्यायाची सुरु झाली नवी ही गाथा,
नवा जन्म येत साकारली विडुल-रुक्मिणीच्या प्रेमाची कथा
राजाबिमकाची ही कव्या पंदरीच्या सावळया वाण्यावर भाळली,
वाजत -गाजत पुष्प हरांची माळ दोयांच्या गळ्यात माळली
रुसलेली ही रुक्मिणी जेही विडुलाच्या मागेच उभी राहिली,
दूर उभी राहून सुद्धा अवधी पंदरी तिच्या नावाचा गजर करताना पहिली
गोपिका होत्या सहस्र, मगात फक्त कृष्णाचा विचार करत आली
प्रिय होती राधा पण रुक्मिणी जम्बोजम्बीची अर्धांगिनी झाली

- प्रिया इंजल
B. Pharm II year.

आयुष्यान एकादा

आयुष्यात एकदा,
इतका मोठा पाऊस पडावा
की, 'झो' सगळा
वाहून जावा.
आयुष्यात एकदा,
इतक कडक ऊन पडावे
की, जवळच्या सावल्यांच
महत्व कळाव.
आयुष्यात एकदा
पुन्हा शाळा अशी भरावी
की, प्रत्येकालाच त्याचे लहानपण
कायमचे लक्षात रहावे.
आयुष्यात एकदा, असे जगावे
की, आपले जगणे पाहुन
इतरांना जगण्याची
मौज कळावी.

- साक्षी बने
B. Pharm III year.

मन नावाचा कोपरा....

माणूक नावाच्या झजीवात
मन नावाचा ओपदा घक्तो

आकंक्ष्या गोर्षीचा डक्लेला येथे

व्यजिगा आक्षतो

आठांची क्षयन्त यूर्ण झाल्याचा

आगंक आक्षतो तस,

फाही क्षयन्त आपूर्ण आक्षल्याचा

गंध येथी दक्षवळतो

आठवणीचा खेळ शेज चालू

आक्षतो याच खेळात क्षयत लाच

मात्र हरयून आक्षतो

पर्यां नक्षते कुणाला याची

जो-तो आपली गरज

आगयत आक्षतो

मन नावाचा ओपदा मात्र आशेच्या

हिंदूल्याथक जगत आक्षतो

अमजून घेण्याक्ष अठीण आक्षला

तशी आशेच्या मात्र नक्षकीच नक्षतो.

- साक्षी बने
B. Pharm III year.

हिरकपर्व

जिवलग मित्र

नेहमीच नसतं अचूक कोपी
घडव्याळ देवील चुकतं राव.....

जिंकलो जिंकलो म्हणता म्हणता.
निसटून जातो हातून डाव

पडत जातात उलट फासे
घरासोबत फिरतात वासे...

आधाराचे हातही मग
होत जातात दिसेनासे

अशावेळी मोडू नये
अशावेळी मोडू नये

धीर कधी सोडू नये
नशिबाच्या नावानेही

उगाच गळा काढू नये
जेव्हा फोल ठरतात दावे.....

कळत नाही कुठे जावे
सगळी दारं मिटतात तेव्हा

आपणच आपलं मित्र व्हावे....
मग अचूक दिसते वाट....

बुडण्याआधी मिळतो काठ
हसत हसत झेलता येते

खडक होऊन प्रत्येक लाट
म्हणून म्हणतो फक्त एकदा.....

केवळ इतकं जमदून पहा
आस, सखा जिवलग, यार....

स्वतःच शोधून पहा.....

- ऋतुजा भगत
B. Pharm 3rd Year

No rape please...

नारी सन्मान

खरंच माणसं माणसाशी माणसासम वागावी.

कोणत्या मुलीने आपल्या इज्जतीची भिक कोणासपेर ना मागावी

ना मिळावा अश्या समाजात जन्म जिथे हा देह रक्ताने माखेल,
स्त्री स्वतंत्र आहे हे ज्ञान आता फक्त पुस्तकच राखेल

स्वतःच्या बहिरीच्या रक्षणासाठी असणारा सिंह इतरांसाठी लोभी ना व्हावा,

कृष्णासम द्रौपदी समजून प्रत्येक स्त्रीला नारी सन्मान देता यावा

कलियुगात ही प्रत्येक स्त्री सर्वतोपरी सुरक्षित असेल

जेव्हा प्रत्येक मुलाला स्त्री मध्ये आपली माता भगिनी दिसेल

प्रत्येक घरात एक तरी मुलाली जन्माला नक्की यावी.

स्त्री सुरक्षितता का महत्वाची आहे आपल्या मुलीवरून ह्यांची जाणिव व्हावी

मान राखावा देवीसारखा, देव देवतांसम स्त्री सन्मान जपावा,

नारी शक्तीचा अपमान न करता प्रत्येकामध्ये द्रौपदीसाठी एक कृष्ण लपावा

प्रत्येक सुंदर नात्यात सुद्धा ही अशी मर्यादा असावी,

स्वतःच्या सुखासाठी कोणाचं आयुष्य संपवण्याची वृत्ती नसावी

बंद खोलीत सुद्धा एखाद्यासोबत तिला सुरक्षित वाटावं,

अस स्थान प्रत्येक स्त्रीच्या मनात पुरुष जातीने गाठावं....

- प्रिया इंजल
B. Pharm 2nd Year

गाडा जिवनाचा

रोजची सकाळ ही नव्या आशेची असावी।

रोजची संध्याकाळ ही आजचे सर्व काम पूर्ण झाले

पण समाधानाची असावी।।

एकटेपणा नसावा।

सावलीप्रमाणे कळत-न-कळत सोबत चालणारा एक

तरी व्यक्ति आयुष्यात असावा।।

कोणत्याही गोरीच भांडंग लोकांशी नाही, तर

लढा स्वतःच्या मनाशी दयावा।।

भांडण मिटवण्यासाठी एकतरी शब्द समोरच्याचा

ऐकून घ्यावा।।

प्रत्येक जण प्रत्येक गोष्ट व्यक्त करण्यात नसते पासंगत

पण त्यालाही 'बाळ' म्हणून घ्यायचे असते सावरता

असा असतो गाडा जिवनाचा।।

आयुष्य नावाचा खेळ असतो भावनांचा।।

- काजल काळे
Diploma 2nd year

मराठी साहित्याची प्रगती

समिक्षा पाठील

B. Pharm 3rd Year

मराठी साहित्य हे केवळ शब्दांचा खेळ नसून, ते महाराष्ट्राच्या सांस्कृतिक, सामाजिक आणि ऐतिहासिक परंपरांचे प्रतिबिंब आहे. या साहित्यात संतप्तपरेचा भक्तिरस, शाहिरी साहित्याचे शौर्य, आधुनिक कांदंबरी-कथांचा वास्तववाद आणि समकालीन साहित्यातील नवनवीन प्रयोग यांचा अनोखा संगम दिसून येतो.

१. संतसाहित्य आणि भक्तिसंप्रदाय (१३ वे – १७ वे शतक)

मराठी साहित्याचा पाया संतसाहित्याने घाताला आहे. १३ व्या शतकापासून वारकरी संप्रदायाच्या प्रभावामुळे मराठीत भक्तिसाहित्याचा विकास झाला. या काळातील साहित्याने समाज प्रबोधन, ईर्ष्यभक्ती आणि समतावाद यांना प्राधान्य दिले.

(अ) संत ज्ञानेश्वर आणि ज्ञानेश्वरी

संत ज्ञानेश्वर (१२७५-१२९६) यांनी “ज्ञानेश्वरी” हे महाकाव्य लिहून भगवद्गीतेचा सहज-सोप्या मराठीत अनुवाद केला.

“अमृतानुभव” हे दुसरे महत्वाचे साहित्यिक योगदान असून, त्यात तत्त्वज्ञान आणि अध्यात्म यांचा संगम आहे.

(ब) संत तुकाराम आणि अभंगसाहित्य

संत तुकाराम (१६०८-१६४९) यांनी “गाथा” नावाचा अभंगसंग्रह लिहिला. त्यांनी समाजातील विषमता, दांभिकता आणि आडवळणी धर्मश्रद्धा यांच्यावर तीव्र प्रहार केले. “तुका म्हणे” हा त्यांचा अभंगशैलीतील विशेष वैशिष्ट्यपूर्ण प्रयोग आहे.

(क) संत एकनाथ आणि संत रामदास

संत एकनाथ (१५३३-१५९१) यांनी “भावार्थ रामायण” लिहून रामकथेला नवीन दृष्टी दिली.

संत रामदास (१६०८-१६६१) यांनी “दासबोध” आणि “मनाचे श्लोक” यांच्या माध्यमातून राष्ट्रप्रेम, शिस्त आणि धैर्य यांचा प्रचार केला.

२. साहित्य साहित्य आणि लोकसाहित्य (१७ वे – १९ वे शतक)

मराठी साहित्याचा दुसरा महत्वाचा प्रवाह म्हणजे शाहिरी आणि लोकपरंपरा. मराठ्यांच्या इतिहासाला पोवाडे, लावण्या,

भारुडे आणि कथा यांच्या माध्यमातून विशेष स्थान मिळाले.

(अ) पोवाडे आणि लावण्या

छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या पराक्रमाचे वर्णन करणारे पोवाडे हे मराठी शाहिरी साहित्याचा महत्वाचा घटक आहेत. तुलाजी आणि रामजोशी यांच्या लावण्या समाजातील वास्तवतेचे वित्रण करतात.

(ब) अण्णाभाऊ साठे आणि लोकसाहित्य

अण्णाभाऊ साठे यांनी लोककथांच्या माध्यमातून शोषित आणि पीडित समाजाच्या वेदना मांडल्या. त्यांच्या “फकिरा” कांदंबरीने समाजिक परिवर्तनाचा संदेश दिला.

३. आधुनिक मराठी साहित्याचा प्रारंभ (१९ वे – २० वे शतक)

१९ व्या शतकाच्या उत्तरार्धात आणि २० व्या शतकाच्या प्रारंभी मराठी साहित्याने आधुनिकतेकडे वाटचाल केली. समाजसुधारणा, स्त्रीशिक्षण, राष्ट्रभक्ती आणि वास्तववाद या विषयांवर आधारित अनेक साहित्यकृती लिहिल्या गेल्या.

(अ) समाजसुधारक आणि त्यांचे साहित्य

लोकहितवादी (गोपाळ हरी देशमुख) – त्यांनी सुधारक विचारांचे प्रचारक म्हणून मराठीतून लेखन केले.

महात्मा फुले – “तृतीय रत्न” आणि “गुलामगिरी” या ग्रंथांमध्ये अस्पृश्यता आणि जातीव्यवस्थेविरोधात आवाज उठवला.

गोपाळ गणेश आगरकर – “सुधारक” मासिकाद्वारे समाजिक विचार मांडले.

(ब) मराठी कांदंबरी आणि कथा साहित्याचा प्रारंभ

हरिभाऊ आपटे – “पण लक्षात कोण घेतो” ही मराठीतील पहिली वास्तववादी कांदंबरी.

न. वि. केळकर – ऐतिहासिक कांदंबर्यांतून स्वातंत्र्यलढ्याचे चित्रण.

४. २० व्या शतकातील मराठी साहित्याचा उत्कर्ष

२० व्या शतकात मराठी साहित्याने नवनवीन वाययप्रकारांना आल्मसात केले. याकाळात कांदंबरी, कथा, कविता, नाटक आणि आत्मचरित्रांचा मोठा विकास झाला.

संस्कार व सुदृढ विचाराचे तपस्वी : यशवंतरावजी चक्काण

प्रा. ईश्वरप्रसाद सुधाकर रितापुरे,

अधिकारी, शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालय, कराड.

स्वतंत्र महाराष्ट्राचे पहिले मुख्यमंत्री यशवंतराव चक्काण यांचे पूर्ण नाव यशवंतराव बळवंतराव चक्काण होते. त्यांचा जन्म १२ मार्च १९१३ मध्ये आताच्या सांगली जिल्ह्यातील देवराष्ट्र गावात झाला. बालपणातच त्यांना आई विठाबाई यांनी देशप्रेम आणि स्वावलंबनाची धडे दिले. संस्कार व सुविचाराचे तपस्वी यशवंतराव चक्काण यांनी या महाराष्ट्राच्या बांधूनीची सुरुवात केली. त्यांचा हा महाराष्ट्र तर विसरलाच. त्यांच्या विचाराचे बोट धरून चाललेला व्यक्तिआजु कुठले दिसत नाही. त्यांचे विचार ही कुठे दिसत नाही. त्यांच्या विचारांची महाराष्ट्राला आज गरज नाही अशा अवस्थेत आपण आहोत. कारण मागच्या काळात हे आपण सिद्ध केले आहे. पैशांचा खेळ ज्याला प्रभावीपणे करता येतो तोच जिकू शकतो, राज्य करू शकतो. महाराष्ट्र कोणाच्या हातात चाललाय याचा विचार करण्याची कुठत संपली अशाच निष्कर्षिता आपण आलो आहोत. यशवंतरावांच्या या आठवणीमध्ये काया आठवाच्ये आणि काय संगायचे...? किंतु साधे आणि कार्यक्षम व्यक्तिमत्व होते ते त्यांनी समाजिक संस्कृतिक घडी बसवण्याचा प्रयत्न केला. ते सगळे आठवले की ते काही वेगळेच होते असे सतत जाणवते.

यशवंतरावांच्या भाषणात कृषी, औद्योगिक क्रांतीचा संकल्प जाहीर झाला. एक नव्ये असंख्य बांजूनी यशवंतरावांनी महाराष्ट्राची बांधणी करायला सुरुवात केली. प्रीती संगमतिरी फारमसी कॉलेज ची स्थापना केवळ यशवंतराव चक्काण यांच्या दूरदृष्टीतून विद्यानगर (सैदापूर) कराड येथे झाली. हा इतिहास खूपच प्रेस्नादाई आहे. ग्रामीण भागातील सर्व जातींची मुले महाविद्यालयामध्ये जाऊ लागली..... शिकू लागली.... महाविद्यालय निर्माण झाले वित्ती खस्ता खाऊन यशवंतराव चक्काण यांनी या महाविद्यालयाची बांधणी केली व त्यामुळेच आपले सर्वांचे भवितव्य घडवे. भारताची राज्यघटना लिहिण्याचा डॉ. बाबासाहेब अंबेडकर यांनी २५ नोव्हेंबर १९४९ रोजी भारताच्या राज्यघटनेविषयी एक अत्यंत महत्वाचे भाषण केले होते.... ते म्हणाले होते “भारतात नवोदित झालेली लोकशाही आपले बाह्यांग व्यवस्थितपणे शाबूत ठेवू शकेल.... परंतु ती

व्यवहारात टुकूपशाहीला आपली जागा बळकवण्यास वाव डैरेल, असा प्रकार घडून येणे शक्य आहे.” स्वातंत्र्याच्या जोडीला समता नसेल तर ही लोकशाही मूठभर लोकांची सत्ता प्रस्थापित करू शकता, राज्य करू शकता. महाराष्ट्र कोणाच्या हातात चाललाय याचा विचार करण्याची कुठत संपली अशाच निष्कर्षिता शकेल.

आज डॉ. बाबासाहेबांचा प्रत्येक शब्द खरा ठरतो आहे. जगात अशी अजून कोणीही समस्या नाही की, ज्याच्यावर उपाय नाही. जर त्यावेळी त्या त्या समस्यांची योग्य कारणे लक्षत घेऊन ती कमी करण्यासाठी किंवा ती कारणे उदभवू न देण्यासाठी जर प्रयत्न केले तर मात्र नक्कीच समस्येचे प्रमाण कमी होऊ शकतो..... सशक्त शरीरासाठी जीशी सशक्त आहाराची गरज असते तसेच मनाचे उत्तम पोषण होण्यासाठी उत्तम दज्ज्याचा सुदृढ विचारांची गरज असते. आपल्या राहीमानातून संस्काराची निर्मिती होत असते आणि त्याच यशवंतरावांची अधिकारी असते. आपल्या आदर्श भारतीय संस्कृतीच्या नैतिक कुटुंबांचे संस्कार ठरतात. आपल्या चांगल्या कर्तुवाची व वकृत्वाची समाजावर छाप पडावी. आपल्या आदर्श व्यक्तिमत्त्वाची देन हा समाजासाठी वारसा ठरावा. वाचनातून, स्वातंत्र्य लढ्यातील संघर्ष कथा, कौटुंबिक कथा, ललित लेखन, व्यक्तिवित्रण यातून खरे-खाटे चांगले-वाईट यातून मनातल्या मनात एक प्रकारची चर्चा घडते. मनातल्या मनात चर्चा घुमळून स्वतःची एक अशी सकारात्मक विचारशक्ती दृढ होत असते. आपल्या आदर्श भारतीय संस्कृतीच्या नैतिक मूल्याची जोपासना ही अध्यात्मातून होते. यशवंतराव चक्काण सृति सदन (टाऊन हॉल) कराड ही वास्तू त्यांचे कार्य व विचार यांची ओळख नवीन पिढीला देत राहील. तपस्वी यशवंतराव चक्काण यांच्या स्पूनीस कोटी कोटी प्रणाली.

प्रस्तुत लेखक हे शासकीय औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालय कराड येथे अधिव्याख्याता पदावर कार्यरत आहेत. लेखकाने औषधनिर्माणशास्त्र शाखेची अनेक पुस्तके लिहिली आहेत. लेखकाने यशवंतराव चक्काण यांच्या विचाराने प्रेरित होऊन महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यासाठी अनेक शैक्षणिक व सामाजिक उपक्रम राबवले आहेत.

हिरकपर्व

महाराष्ट्राचे शिल्पकार स्वर्गीय यशवंतराव चव्हाण....

किरण माळी,
Ph.D Scholar

सरस्वतीचा पुत्र लाडका
पृथ्वीवर आला
शब्दफुलांच्या औंजळीने
यशवंताने महाराष्ट्र गंथित केला.....

सन १९१४ या वर्षातील तीन ऋतुंमधील हिवाळा ऋतुं संपला होता, सर्व सूर्शी वसंत ऋतुस्या स्वागताची तयारी करत असताना कै, यशवंतराव चव्हाण यांचा जन्म झाला. तो दिवस होता १२ मार्च १९१४. त्यांचे पूर्ण नाव यशवंतराव बळवंतराव चव्हाण होते.

त्यांचे शिक्षण त्यांच्या मूळगांवी देवराष्ट्र येथे न होता कराड मधील टिळक हायरस्कूल मध्ये झाले. दहावीपर्यंतचे शिक्षण पूर्ण केल्यांतर त्यांनी स्वातंत्र्य चळवळीत सहभाग घेतला. वकिलीपर्यंतचे शिक्षण पूर्ण करून १ मे १९६० रोजी ते स्वतंत्र महाराष्ट्राचे पहिले मुख्यमंत्री झाले. ऑफिचियल १९६२ रोजी चौंक वे भरतातर आक्रमण केले त्यावेळी त्याकाळचे पंतप्रधान पंडित नेहरू यांनी सहाद्रीच्या या सुपुत्रास दिल्ली येथे बोलाऱ्या येतले व देशाच्या संरक्षण मंत्री पदाची जबाबदारी त्यांच्यावर सोपवली आणि त्यांनी ती यशस्वीपणे पेटून चौंक ला प्रतवून लावले. याला साजेश्या अशा काही ओळी मला नमूद कराया वाटतात..

हिमालयावर येता याला
सह्याद्रिरी हा धावून गेला
मराठमोळ्या पराक्रमाला
दिला दिलासा इतिहासाला
या मातीच्या कणाकणातून
तुळया सूरीची फुलांतील सुमग्ने
जोवर भाषा असे मराठी
यशवंताची युमतील कवने

यशवंतराव चव्हाण यांनी देशाच्या उपर्यंतप्रधान पदाची धुरा देखील सांभाळली. पुढील काळात त्यांनी केंद्रीय गृहमंत्री, अर्थमंत्री, संरक्षणमंत्री, परराष्ट्रमंत्री ही पदे यशस्वीरीत्या

यशवंतरावांचिरोधातल्या आपल्या भावना कागदावर उत्तरवल्या.

आचार्य अर्टेंनी 'निपुंकिक यशवंतरावांच्या हातात महाराष्ट्राची धुरा' या मथळ्याखाली मोठा अग्रलेख लिहिला. या अग्रलेखात यशवंतराव चव्हाण याच्यावर खालच्या भाषेत टीका करण्यात आली होती. कुणालाही राग यावा, अशी ही टीका होती. या अग्रलेखाने सर्वत्र खळवळ माजली. जेहा यशवंतरावांनी हा अग्रलेख वाचला तेहा त्यांनाही खूप वाईट वाटते. पण यशवंतरावांनी अर्टेना थेट उत्तर देणं टाळले.

दुसऱ्या दिवशी यशवंतराव चव्हाण यांनी अर्टेना फोन केला. यशवंतराव म्हणाऱ्ये, "अत्रे साहेब तुम्ही म्हणता मी निपुंकिक.... पण अहो मी निपुंकिक नाही... चले जाव चळवळीवेळी मला पकडण्यासाठी पोलिसांनी माझ्या घरावर धाड टाकली होती. त्यावेळी माझी पत्नी वेणू गरोदर होती. इंग्रजांच्या हाताला मी लागलो नाही. त्याचा राग त्यांनी माझ्या पत्नीवर म्हणजेच वेणूवर काढला. त्यांनी वेणूच्या पोटावर काठीने मारलं. या सगळ्यात तिच्या पोटात असलेला गर्भ पडला. तसेच गर्भशयाला देखील दुखापत झाली आणि त्याचमुळे पुण्या मला मुल होण्यात अडचण आली.

यशवंतराव चव्हाण यांचं फोनवरील बोलणं ऐकून आचार्य अर्टेंचं मन हेलावून गेलं. त्यांना आपली चूक लक्षात

हिरकपर्व

आली. त्यांनंतर क्षणाचाही विलंब न लावता त्यांनी यशवंतराव चव्हाणांची माफी मागितली आणि यशवंतरावांच्या घरी जाऊन वेणूताईसमोर अर्टेनी पक्षातापही त्यक्त केला. पुढे जाहीरसभेती ही त्यांनी यशवंतरावांची माफी मागितली.

यशवंतराव चव्हाण हा लेताच विरळा म्हणा ना....

उत्कृष्ट संसदपद, उदारमतवादी व अभ्यासू व्यक्तिमत्त्व म्हणून त्यांची रुख्याती आहे. ते रसिक व साहित्यिकी होते. "वुगांतर", "सह्याद्रीचे वरे", "कृष्णाकाठ", "ऋग्यानुबंध" ही त्यांची साहित्यसंपदा आहे. कृष्णाकाठ हे यशवंतरावांचे आत्मचरित्र आज जगप्रसिद्ध आहे. अशा या थोर नेत्यास अवधे ७७ वर्षांचे आयुष्य लाभले. २७ नोव्हेंबर १९७७ रोजी सह्याद्री परका झाला, हिमालय गहिरवला आणि यशवंतराव चव्हाण साहेब अनंतात विलीन झाले. शेवटी इतकंच म्हणेन.

थोर महात्मे होऊन गेले

चरित्र त्यांचे पहा जरा

आपण त्यांच्या समान क्वावे

हाच सापडे बोध खरा.....

धन्यवाद

हिरकपर्व

किताबों के पन्ने

अब शोर कर रहे हैं....

निंदो में वो खाब,

अब मशहूर हो रहे हैं....

वो एक पल-पल मिलकर,

अब दौर बन रहे हैं....

आसमां में,

अब ख्वाहिशों की,

कबुलियत हो रही है....

राते जागकर,

अब सुनहरा सुरज देखने की,

तैयारियाँ हो रही है....

आरती गजानन जावीर
B. Pharm. 1st Year

सपना

पूछा जो मैंने एक दिन खुदा से,
अंदर मेरे ये कैसा शीर है

हंसा मुझ पर फिर बोला,
चाहते तेरी कुछ और थी

पर तेरा रास्ता कुछ और है

रुह को संभालना था तुझे,

पर सूरत सँवारने पर तेरा जोर है

खुला आसमान, चाँद, तारे चाटल हैं तेरी,
पर बन्द दीवारों को सजाने पर तेरा जोर है

सपने देखता है खुली फिजाओं के

पर बड़े शहरों में बसने की कोशिश पुरजोर है।

आरती गजानन जावीर
B. Pharm. 1st Year

जिंदगी

कल एक ज्ञालक जिंदगी को देखा
वो राहों पैं मेरी गुनगुना रही थी,
फिर दूंडा उसे इधर उधर
वो आँख मिचौली कर मुस्कुरा रही थी,
एक अरसे के बाद आया मुझे करार,
तो सहला के मुझे सुला रही थी
मैंने पृष्ठ लिया-क्यों इतना दर्द दिया
कमबख्त तूने,
वो हँसी और बोली- मैं जिंदगी हूँ पगली
तुझे जीना सिखा रही थी ।

- साक्षी बने
B.pharm III year

यही जिंदगी है...

हजारों पल यहाँ हैं,
मगर इंतजार कल का है,
शिकायते तो बहुत हैं,
मगर मंजर खुबसुरत है,
यही जिंदगी है....
मुश्किले हजारों हैं,
दिवारों के बाद दिवारें हैं,
करित्याँ डूबने को हैं,
फिर भी मंजिल पुकार रही है,
यही जिंदगी है...
क्या पाया इसका हिसाब है,
एक उलझी सी किताब है,
खुबसुरती इसकी बेहिसाब है,
यही जिंदगी है....

आरती गजानन जावीर
B. Pharm. 1st Year

सिर्फ तुम

मेरी चाहत हो तुम
साँसों में भरी
धड़कन हो तुम
सवालों में उलझा
जवाब हो तुम
हम साथ हैं
इसकी तसल्ली हो तुम
रातों में खोई
बात हो तुम
और बातों में उलझी
रात हो तुम
उजालों में मेरे
रोशन हो तुम,
हर अँधेरे में मेरे
साथ हो तुम
एक दुनिया ऐसी हो
जिसमें हो मैं और सिर्फ तुम

आरती गजानन जावीर
B. Pharm. 1st Year

(अ) कादंबरी आणि लघुकथा साहित्य

वि. स. खांडेकर - "ययाति" ही त्यांची ज्ञानपीठ पुरस्कारप्राप्त कादंबरी.

साने गुरुजी - "श्यामवी आई" ही भावनात्मक कादंबरी.

पु. ल. देशपांडे - विनोदी आणि सामाजिक लेखन.

जी. ए. कुलकर्णी - गूढ, मनोवैज्ञानिक कथा.

(ब) नवकविता चळवळ आणि आधुनिक काव्यप्रवाह

कुसुमाग्रज (वि. वा. शिरवाडकर) - "विधास" आणि "जन्मलेले घर" या संग्रहामध्ये काव्यसाँदर्भ.

मंगेश पाडगांवकर - प्रेम, निसर्ग आणि अध्यात्म यावरील कविता.

ग्रेस (माधव पटवर्धन) गूढ आणि वेगळ्या शैलीतील कविता.

(क) नाटक आणि रंगभूमी

विजय तेंडुलकर - "घाशीराम कोतवाल", "सखाराम बाइंडर".

जयवत दलवी - "संध्याछाया".

५. समकालीन साहित्य आणि नव्या प्रवाहांचा उदय (२१ वे शतक)

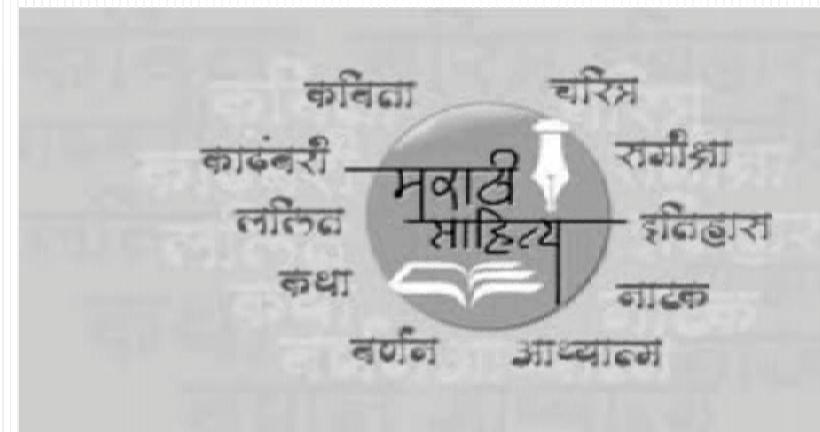
२१ व्या शतकात मराठी साहित्याने सामाजिक परिवर्तन, स्त्रीवादी विचार, दलित साहित्य आणि विज्ञानकथा यांसारख्या विषयांना प्राधार्य दिले.

(अ) दलित साहित्य

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर - "शूद्र पूर्ण कोण होते ?".

नामदेव ढसाळ - "गोलपीता",

लक्ष्मण माने - "उपरा",

हिरकपर्व

(ब) स्त्रीवादी साहित्य

प्रभा गणोरकर, शांता शेळके, आणि सुषमा देशमुख यांनी स्त्रियांच्या प्रश्नांवर लेखन केले.

(क) विज्ञान साहित्य

जयंत नारळीकर यांनी विज्ञानकथांचे योगदान दिले.

६. मराठी साहित्याचा जागतिक प्रभाव

मराठी साहित्य केवळ महाराष्ट्रापुरते मर्यादित राहिले नाही, तर ते जागतिक स्तरावर पोहोचले आहे.

भालचंद्र नेमाडे - "कोसला" कादंबरीसाठी ज्ञानपीठ पुरस्कार.

मंगेश पाडगांवकर आणि कुसुमाग्रज यांचे काव्य आंतरराष्ट्रीय पातळीवर अनुवादित झाले.

मराठी चित्रपट आणि वेबसीरिजमुळे साहित्याची नवीन व्याप्ती निर्माण झाली.

निष्कर्ष -

मराठी साहित्याची प्रगत्यभता ही त्याच्या वैविध्यात आणि सातत्याने विकसित होणाऱ्या शैलींमध्ये आहे. संतसाहित्यापासून आधुनिक विज्ञानकथा आणि डिजिटल माध्यमातील सर्जनशीलतेपर्यंत मराठी साहित्याने प्रत्येक टप्पावर स्वतःचे वेगळेपण सिद्ध केले आहे. भविष्यातही मराठी साहित्य अधिक समृद्ध होत जाईल आणि जागतिक स्तरावर अधिक व्यापक स्वरूप धारण करेल.

“सूजनवेद”

साक्षी पवार

Final Year B. Pharm

मनुष्य हा समाजप्रिय प्राणी आहे. अन्न, वस्त्र, निवारा, शिक्षण आणि आरोग्य या त्याच्या मुलभूत गरजा असल्या तरीही भावनाप्रधान प्रवृत्ती जोपासणाऱ्या मनुष्याच्या संवाद, सहकार्य आणि स्नेह या ‘मानसिक’ गरजा आहेत. आणि अर्थातच, या मानसिक गरजांची पूर्ती समाज करत असतो.

आयुष्याच्या विविध टप्प्यांवर आपल्या आयुष्यात अनेक माणसे वेगवेगळ्या परिभाषा घेवून येतात. आपल्या व्यक्तिमत्त्वाची जडणाऱ्यांची ही आपल्या आजूबाजूला वावरणाऱ्या व्यक्तीमत्त्वांच्या प्रभावाने होत असते. आपले आई-वडिल, गुरुजन, सहकारी, स्नेही, मित्रवृद, नातलग यांचा आपल्यावर प्राथमिक तथा तीव्र प्रभाव पडत असतो. अभियक्ती स्वातंत्र्याचा अधिकार मनुष्याला असला तरीही आप्सुक्य येणाऱ्या वैचारिक पारतंत्र्याचे कारण हे आपलेच आप्य असतात. प्रामाणिक हेतु ठेवून समोरुन आलेला विचार जर आपण तक्रुदूद दृष्टीकोण ठेवून मान्य केला तर ही वैचारिक पारतंत्रातदेखील अत्यंत विधायक ठर शकते. परंतु बच्याचदा आपल्यातील अंहंभाव जगृत झाल्याने आपल्यातील सुजाता तथा सुजानात बाजूला ठेवून आपल्या स्नेहींचा विशुद्ध उद्देश्य तथा मार्गदर्शन आपण नाकरतो, तेहा मात्र ते मनुष्यासाठी अत्यंत विधातक ठरु शकते. यालाच अनुसरुन एक अत्यंत प्रेरक आणि सुलभ असे उदाहरण पाहू शकतो.

जसे पंगतीत मीठ वाढणारा परत येत नाही, तसेच काही माणस देखील आपल्या आयुष्यातून एकदा निघून गेली की परत येत नाहीत. बहुदा ते गेल्यावरच आपल्याला त्याची किंमत कळते. अस काघडते?

कारण अन्नाची रुची वाढवणाऱ्या मिठाचं महत्त्व ते जेव्हा पानात असतं तेव्हा कळतच नाही. कारण त्यावेळी माणसांच लक्ष पानात वाढलेल्या गोड पदार्थावर असतं. तो पदार्थ कुठला, कसा, त्याची चव कशी, तो चांगल्या तुपापासून बनवला आहे का? हे काहीच माहिती नसते तरी देखील तो गोड पदार्थ आपल्याला हवासा वाटतो, कारण मोह, असे म्हणतात की संकट हे नेहमी सुंदर रूप घेऊनच येत. त्या गोड पदार्थाच्या मोहापायी ताटातल्या मीठाकडे आपले जाहील लक्ष जात नाही.

कारण आपण त्याला कुठेतरी गृहीत धरायला लागतो. त्याचा

खारटपणा आपल्याला नकोसा वाटतो. ते आपल्या ताटातील पदार्थात मिक्स होऊ नये म्हणून आपणच त्याला स्वतःहून बाजूला करतो. त्यात कधी जर वाटीतील रस्सा भाजी वैरे सांडली, तर ते पानात असून देखील उपयोग नसतो.

नको वाटतात ना आपल्या आयुष्यात अशी मीठासारखी माणसं? कारण ते आपल्या चांगल्यासाठी परखड सल्ला देतात, कधी हवकाने ओरडतात, तर कधी पोटिडकीने समजावून संगतात. नकोसेच वाटते न ते खारट मीठ, कारण त्यावेळी आपल्याला गोड पदार्थाची झिंग चढलेली असते. त्यांच्याशिवाय पानातील इतर पदार्थ दिसतच नाहीत, तर वाटीमारे असलेलं एवढंस मीठ काय दिसणार ना?

पण जेव्हा तोच गोड पदार्थ खाऊन तड लागते ना तेव्हा पाण्याच्या ग्लासमध्ये लिंबाची फोड पिळली जाते आणि हात आपसूकच मीठ शोधायला लागतात. कारण त्याशिवाय खाललेल अन्न पचणार कसं ना?

म्हणून विद्यात्याने वाढलेल्या या आयुष्यरुपी पानात प्रत्येक व्यक्तिला विशेष महत्त्व असते आणि ते दयावे.

आपले आईवडिल, गुरुजन तथा सुजनशील मित्रबांधव हे देखील कधी-कधी ताटातील मीठाची भुमिका पार पाडत असतात. म्हणजेच ते आपल्या उज्ज्वल भवितव्यासाठी कधी मधाळ वाणीने समजावतात पण आपण जर त्याचे अनाकलन केले तर मात्र ते काही वेळेस कठोर शदांत कानउद्घणी करतात. परंतु बन्याचदा अशा प्रसंगी आपण आपला विवेक बाजूला ठेवून त्याचे बोलणे एका कानाने ऐकतो आणि दुसऱ्या कानाने सोडून देतो. त्यांच्याविषयी कृतज्ञता व्यक्त करण्याएवजी ते काय सागतात? त्यांचे काय ऐकायचे? असे बोलून आपण सराईतपणे त्याच्याकडे दुर्लक्ष करतो. फक्त इतकेच नव्हे तर अनेकदा त्यांच्याविषयी मनात गैरसमज निर्माण करून घेतो. आणि आयुष्याच्या वळणावर जेव्हा एक क्षण असा येतो, आपल्याला हे कळते की खरंच ते आपल्या भल्यासाठी खूप पोटिडकीने बोलत होते आणि आपण त्यावेळी त्याचे ऐकायला हवे होते. परंतु तोपर्यंत वेळ निघून गेलेली असते. तेहा आपल्या आजूबाजूला आपल्या हितासाठी ओरडणारी माणसे असतीलच असे नाही. तशी माणसे असतील तर चांगलीच गोष्ट आहे, पण जर नसतील तर आपल्याला लहानपणी परीक्षेमध्ये सांगितलेला रिकाम्या जागा भरा हा खूप सोपा वाटणारा प्रश्न मोठेपणी तो तितकाच अवघड वाटतो. आणि तेहा एक गोष्ट उमगते की, आयुष्यातील काही रिकाम्या जागा था रिकाम्याच राहतात. त्या पुढी भरता येणे कठीण असते.

अशा क्षणी आपल्याला आठवते,

‘Life is so unpredictable, you never know what's coming ahead, but at a point in life you start to realize who matters; who never did, and who always will.’

UMMID

- The Ray of Hope

हिंदी विभाग

हिरकपर्व

FATHER'S LOVE

A Father love is strong and True
 A guiding light the whole life
 through He Stands like mountains
 Bide by side
 Through Every Fall, through every
 Flight He lifts us up
 He holds us fight
 The hands that wiped my every
 Tear, that chased away my
 every fear
 They wear love's like a golden crown
 No matter where my journey
 lands. I'll always holds my
 Father's hands.

- Dhanashree Murkute

Diploma 2nd year

Someone Special....

In this unknown World.
 I found one Gold....
 It's like memory Shell,
 She is my someone Special...

Her existence is like Achievement,
 Without her all is like Punishment....
 She ranges may Heart's Bell,
 She is my Someone Special....

Best life Gift,
 Long secret Script....
 Heart to heart Mail,
 She is my someone Special....
 - Dhanashree Murkute
 Diploma 2nd year

SISTER

you are my sister, my
 best Friend too, No one
 understands me the way you do.
 we laugh, we fight, we sometimes
 coy But in the end we
 Stand side by side.
 you cheer me up when I Feel
 down, Turn my sadness all around.
 we share our secrets, dreams
 and fun,
 No matter where life takes us
 two, my heart will always with you.
 Forever and always.....

- Dhanashree Murkute
 Diploma 2nd year

हिरकपर्व

सिर्फ तुम

माँ तो आखिर होती हैं माँ ॥
 अपने सपनों को त्यागकर,
 रातों को जागकर
 हमारी ख्वाहिशें करती हैं पुरी
 उनके बिना जिन्दगी अधूरी,
 ममता मर्याँ आंचल है जिनकी
 जैसे गौरी और जानकी ।
 खुशियों की तो यह है माँती,
 माँ की आंखों में करुणा की ज्योति
 रिश्तों को थे संजोए रखती
 सारे दर्द खुद ही सह लेती
 अपनों पे जब संकट आती है
 मौत से भी लड़ जाती है ।
 कभी दुर्गा कभी चंदी बन जाती
 जब बात अपने बच्चों पर आती है
 रब की परछाई होती है माँ,
 माँ तो आखिर होती है माँ ॥
 - साक्षी बने
 B. Pharm III Year

- आरती जावीर
 B.Pharm.1st Year

होने दे दीदार तेरा
 करने दे मुझे सजदा
 एक ही तो हैं जिन्दगी

क्यूँ रितिरिवाजों में है तु भटका

- श्रावणी आंभोरे
 B.Pharm IV year

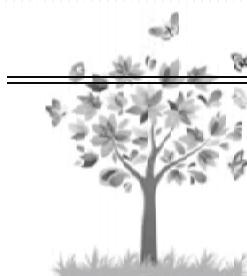
ये जिंदगी ना मिलेगी दोबारा

जिंदगी के तो सरगम
 कभी खुशी कभी गम ।
 जिंदगी में लोग इतने उलझ गये की,
 जिंदगी जीते जीते खुदकोही भूल गये ।
 और जिंदगी को संवारते संवारते
 जिंदगी को जीना भूल गये ।
 जिंदगी की परेशानियों से हो जाओ जूदा
 और कहदो मुस्कुराकर उनको अलविदा ।
 जिंदगी को क्यूँ रोते-रोते दोहराना
 जब पता है ये पल कल ना आएगा दोबारा ।
 तो चलो जिंदगी में खुशी को लगाते हैं गले
 ताकि जिंदगी में से गम निकले ।
 पता है जिंदगी है अपने नाम
 तो क्यूँ जिये जिंदगी दूसरों के नाम ?
 जिंदगी की सिडीयों पे रोज
 हंसते हंसते तुम चलना और गिरना ।
 ताकि जब मंदील मिले
 तब लगेगा सफर था सुहाना....
 चलो जिंदगी के सफर को
 एक नया मोड़ देते हैं ।
 जो हमे ना समझे,
 हम भी उहे समझना छोड़ देते हैं ।
 जिओं ऐसी हसीन जिंदगी
 की मरते समय हंसते हंसते कहना पड़े
 क्या थी हसीन जिंदगी..... !

- सानिका कोरडे
 B. Pharm IIInd year

रोज कर सकूँ दीदार तेरा
 सामनेवाले खिड़की से तेरे
 तू समज जाना प्यार को मेरे
 मेरे खयाली आँखों के मकान से

- श्रावणी आंभोरे
 B.Pharm IV year

हिरकपर्व

निर्मलजीत हो....!

निर्मलजीत हो....!
 हजारों में किसीने
 वो काम किए हैं
 धुँधली रातों में
 चमकते सितारों से
 अपने नाम किए हैं
 शू के शौर्य पर
 शिष आसमान का झुका होगा
 पुत्र के पराक्रम पर
 जश्न धरती ने मनाया होगा
 कभी दिन दुआ करे
 तो वो यह हो
 मौत आए
 तो वो ऐसी हो
 नौबत कभी
 कफन की आए
 तो वो तिरंगा हो
 आग शव को लगे
 और जल रहा
 सबका जलन हो
 आँधी-तूफान
 सब हार जाएँ
 और आखिर में
 वतन की जीत हो
 आरत भाग्य-विधाता हो
 हर घर में एक
 निर्मलजीत हो....!

आरती गजानन जावीर
 B. Pharm. 1st Year

हिरकपर्व

हौसलों के फासले

अब कम हो रहे हैं
 किताबों के पन्ने,
 अब शोर कर रहे हैं....
 निंदा में खाब,
 अब मशहूर हो रहे हैं....
 वो एक-एक पल मिलकर,
 अब दौर बन रहे हैं....
 आसमाँ में,
 अब खाहिशों की,
 कबूलियत हो रही है....
 रात जगकर,
 अब का सुरज देखने की,
 तैयारियाँ हो रही हैं....

आरती गजानन जावीर
 B. Pharm. 1st Year

MINDMAP

- Nurturing the imagination

ENGLISH SECTION

कोशिशों

कोशिश करणे वालों की कभी हार नहीं होती
 और हार मानणे वालों की कभी मंजिले नहीं होती।

मंजिलों से वासता तो उनका है
 जिनका कोशिशें ही मुकाम हैं।

इसलिए तू कोशिश करना ना छोड
 मंजीलों से मिलना ना छोड।

- शरयू गोतपागर
 M. Pharm IIInd Year

हिरकपत्र

- The Big Bang and the Fate of the Universe - Using Einstein's theory of relativity, he suggested that if the universe had a beginning (the Big Bang), it might also have an end.
- Black Hole Information Paradox - He explored the mystery of whether information is lost when it enters a black hole, a problem still debated by physicists today.
- Penrose Hawking Theorems - He worked with Roger Penrose to prove that singularities (points of infinite density) exist in the universe.

His book, *A Brief History of Time*, became an international bestseller, and inspired millions to develop an interest in science. This masterpiece explained complex scientific ideas in a way that non-scientists could understand.

Despite his physical limitations, Hawking remained active in the scientific community, delivering lectures, conducting research, and mentoring young scientists. His work earned him numerous awards, including the Presidential Medal of Freedom and the prestigious Fellowship

of the Royal Society. On March 14, 2018, Hawking passed away at the age of 76, defying all medical expectations by surviving more than five decades after his diagnosis. His life was a testament to resilience, proving that the true strength of a person lies not in their body, but in their mind and willpower to push forward.

Stephen Hawking's life teaches us an invaluable lesson: "No matter how difficult life may seem, there is always something you can do and succeed at." He could not move, he could not speak, yet he reshaped our understanding of the universe. His extraordinary journey reminds us that limitations exist only in the mind, and with passion and determination, one can achieve the impossible. He was not just a scientist—he was the very embodiment of courage, intellect, and hope.

हिरकपत्र

FRIEND LIKE YOU

A Friend like you is rare
to Find A Bond so strong
beyond compare
Through every laugh, through
every tear You stand beside
we share our dreams
We share our fears
we laughed so hard
we've wiped our tears
In every high, in every low
you're the light that always glows
A Friend like you, so true
so bright
makes me feel warm and right

- Dhanashree Murkute

Diploma 2nd year

I DREAM A WORLD

I dream a world where man
No other man will scorn,
Where love will bless the earth
And peace its paths adorn
I dream a world where all
Will know sweet freedom's way,
Where greed no longer saps the soul
Nor avarice blights our day.
A world I dream where black or white,
Whatever race you be,
Will share the bounties of the earth
And every man is free,
Where wretchedness will hang its head
And joy, like a pearl,
Attends the needs of all mankind—Of
such I dream, my world !

Collection by
- Nagesh Dongare
B.Pharma 2 Years

Quantum Computing in Drug Discovery : A Sci-Fi Dream or An Inevitable Future

Salas Kamat

M. Pharm First year

Imagine a world where discovering life-saving drugs takes days instead of decades. A world where complex diseases like cancer, Alzheimer's, antibiotics resistance infections are solved with lightning fast simulations instead of slow, expensive trial and error experiment. This isn't science fiction, it's the promise of Quantum computing in drug discovery. By harnessing the bizarre power of quantum mechanics, the so called next generation computers could revolutionize the pharmaceutical industry, solving molecular mysteries that traditional computers could never crack.

Quantum computing helps scientists discover new medicine faster by simulating how drug interacts with the human body at a molecular level. For instance, Alzheimer's is caused by harmful protein clumps in the brain. To develop a treatment scientists need to find a drug molecule that can attach to these proteins and break them down. Traditional computers would test different drug molecules one by one which can take years or even decades. Quantum computers test millions of molecules at a time using qubits (quantum bits). Quantum computing enables us to predict the activity and safety of drug more precisely during drug design stage.

Computing promotes a cross collaboration between physics, computational science, biology and pharmacology. Quantum Computing revolutionises the drug toxicity at an atomic level, reducing failures and making drugs more safer before clinical trials on human.

Quantum Computers Combined with Artificial Intelligence can be enabled to be used for patients DNA and design drugs tailored to their specific genetic makeup marking the bright future of personalized medicine.

It can identify the best materials, ratios and release mechanisms making drug discovery more precise and effective.

Companies like Google, IBM, and pharmaceutical giants like Pfizer are already using quantum computing to speed up drug discovery.

During covid-19 pandemic, researchers able to use thousands of molecules at once, leveraged its benefit in simulating new antibiotic structure and predicting how bacteria might resist them indicating a futuristic application of quantum computing in pharmaceutical field.

Quantum computing is not just a futuristic concept—it is an inevitable revolution in drug discovery with growing complexity of disease. Quantum technology is poised to unlock breakthroughs at an unprecedented scale paving its way to become the new standard of pharmaceutical innovation. The question is no longer whether this future will arrive or not but the question is: How soon? What once seemed like sci-fi is now an unstoppable inevitable reality.

Stephen Hawking : A Mind Without Limits

Sakshi Kiran Powar

Final Year B Pharmacy

We often tend to hide behind our weaknesses, disabilities, or hardships, believing them to be barriers to success. However, Dr. Stephen Hawking was one of the greatest scientists of the century, a man whose mind soared even when his body failed him. His contributions to theoretical physics and cosmology changed the way we understand the universe. Despite suffering from a life-threatening disease, he proved that human determination and intellect have no boundaries. His story is not just one of scientific excellence but also of unparalleled perseverance and inspiration.

Stephen Hawking was born on January 8, 1942, in Oxford, England. His birth took place under difficult circumstances, as World War II was raging. His parents, Frank and Isobel Hawking, were not wealthy but highly educated. Frank was a medical researcher, while Isobel worked as a secretary in a medical research institute.

As a child, Hawking was an average student but showed an early passion for mathematics and science. At the age of 17, he joined Oxford University, where he wanted to study mathematics, but since the university did not offer a specialized degree in it, he chose physics instead. Later, he developed a passion for cosmology. After graduating in 1962, he moved to Cambridge University to pursue a PhD in cosmology. His time at Cambridge marked the beginning of his journey toward groundbreaking scientific discoveries.

At the age of 21, while still a student at Oxford, Hawking started experiencing unusual symptoms—clumsiness, frequent falls, and difficulty speaking. In 1963, doctors diagnosed him with amyotrophic lateral sclerosis (ALS), also known as motor neuron disease (MND). Doctors predicted he had only a few years to live. However, instead of surrendering to his condition, Hawking made the bold decision to dedicate himself entirely to his research.

This devastating news could have shattered anyone's spirit, but for Hawking, it became a turning point. Rather than seeing his illness as a limitation, he saw it as a motivation to make the most of his time. He once said, "Before my condition was diagnosed, I had been very bored with life. But suddenly, I had an urgent reason to focus." As his condition worsened, he lost the ability to walk and later to speak. By 1985, he relied on a speech-generating device operated through eye movements. Despite these hardships, his scientific contributions never ceased.

Hawking's research transformed our understanding of the universe. He made significant contributions to black hole physics, quantum mechanics, and cosmology. Some of his most remarkable discoveries include:

➤ Hawking Radiation—He proposed that black holes are not entirely "black" but emit radiation, eventually evaporating over time. This challenged the long-standing belief that nothing could escape from a black hole.

allowing for customized release profiles.

- ✓ Multi-Layer Tablets: Instant-release and sustained-release layers can be combined in a single pill.

3. On-Demand Drug Manufacturing

✓ **Pharmacy-Based Production:** Medications can be printed on-site at hospitals or pharmacies, eliminating the need for long supply chains.

✓ **Emergency & Remote Use:** 3D printing enables the rapid production of drugs for emergency medical situations, disaster relief, or space missions.

4. Overcoming Traditional Manufacturing Limitations

✓ **Reduces Waste:** Traditional methods produce large batches, while 3D printing fabricates only what is needed.

✓ **Expands Drug Formulations:** Some drugs that degrade quickly in storage can be printed on demand, extending their usability.

Challenges and Future Directions-

Despite its potential, 3D printing in pharmaceuticals faces significant challenges.

Some of them are:

1. Regulatory Hurdles

✓ Current FDA and EMA regulations are not fully adapted to 3D-printed drugs.

✓ The approval process for personalized, on-demand medications needs revision.

2. Technical Limitations

✓ Not all active pharmaceutical ingredients (APIs) are compatible with 3D printing.

✓ Printer resolution affects dosage accuracy and drug release control.

3. Scalability Issues

✓ 3D printing is slower compared to traditional mass production methods.

✓ Requires improved automation to meet large-scale pharmaceutical demands.

4. Intellectual Property Concerns

- ✓ The digital nature of 3D-printed drug designs makes patent enforcement difficult.
- ✓ Unauthorized replication of drug blueprints is a growing concern.

Conclusion-

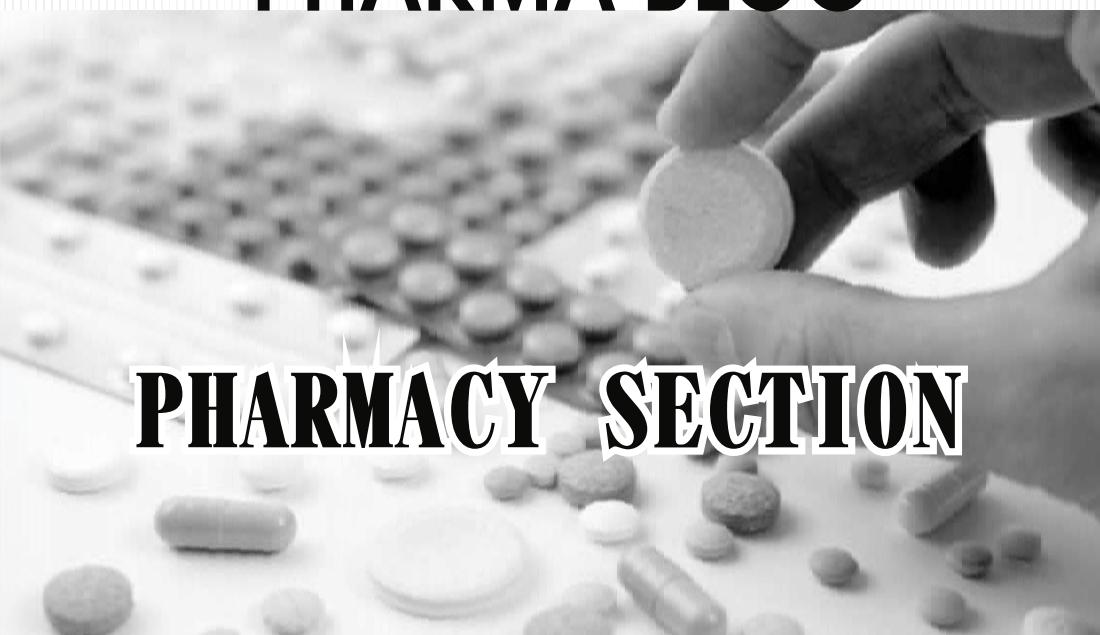
The integration of 3D printing in pharmaceuticals represents a major shift toward customized, efficient, and accessible drug manufacturing. As research advances, collaborative efforts between pharmaceutical companies, regulatory bodies, and healthcare providers will be essential to overcome challenges and unlock the full potential of 3D-printed medicines.

In the future, the combination of 3D printing with digital health technologies could allow for real-time personalized treatments, bringing tailor-made medications to patients worldwide. The era of on-demand, patient-specific medicine is on the horizon, revolutionizing the way drugs are developed and delivered.

PHARMA BLOG

PHARMACY SECTION

The Immortal, Apothecary :

Red is covering the legacy of Ancient Wishdom in modern pharmacy

Salas Kamat

M. Pharm 1st year

In the echoes of ancient halls, where mortmet & pestle, where wisdom met earth. the art of apothecary was born-turning natural ingredients into healing remedies. where leaves shared secrets and roots heal ancient knowledge, Today we find ourselves at the intersection of ancient wisdom and modern innovation. where timeless knowledge converges with modern science.

The ancient practice weren't just rooted in tradition but in keen observation of nature's ability to heal. modern science now validate many of the so old age remedies with studies showing the effectiveness of compounds like curcuma from turmeric for anti-inflammatory properties and Artemisinin as potent Antimalarial.

Hippocrates - The Father of medicine emphasized natural role in healing, advocating for plant based remedies and dietary adjustments for disease prevention remedies developed were often based on observations and trial and error method. but many proved effective and the groundwork for modern pharmacy for instance willow bark used in ancient Greece for pain relief further rediscovered to be the precursor for Aspirin.

While resurgence of ancient wisdom in

today's Pharmacy is exciting, it also comes with challenges, Many traditional remedies lack rigorous clinical trials to validate their effectiveness, standardizing the quality and dosage of herbal product is essential to ensure patient safety and build trust in these therapies. Pharmacist play a pivotal role in helping to bridge this gap between Ancient and modern based medicine.

By rediscovering and refining ancient healing practice, pharmacist can offer patient a more comprehensive and balanced approach to health care. This fusion can help unlock new treatment, Improve patient outcomes and promote the wellbeing of society.

As we continue to push the boundaries of modern medicine, the ancient apothecary wisdom remains a guiding light. In this timeless apothecaries spirit, the journey of healing is ever-evolving driven in progress and dedicated to improving lives.

A blend of wisdom, old and new,
with science and nature Hand in Hand,
The future of pharmacy forever stands !

3D Printing of Medicines : A Revolution in Pharma

Sakshi Kiran Powar

Final Year B Pharmacy

Introduction-

The pharmaceutical industry is undergoing a major transformation with the integration of 3D printing (3DP) technology which is also known as additive manufacturing. This innovative approach is enabling the production of customized drug formulations, precise dosages, and complex drug delivery systems. Initially used in industries like aerospace and automotive, 3D printing is now being expanded into the pharmaceuticals. Since the FDA approval of the first 3D-printed drug in 2015, there has been increasing interest in using this technique to develop customized, on-demand, and precisely dosed medications. Unlike traditional mass production, 3D printing allows for patient-specific drugs with tailored release properties, paving the way for personalized medicine.

3D Printing Technologies in Pharmaceuticals -

Several 3D printing techniques have been adapted for drug formulation and delivery, each offering unique advantages:

1. Fused Deposition Modeling (FDM)
 - ✓ Uses thermoplastic polymers to create solid oral dosage forms.
 - ✓ Enables customized tablet shapes and multi-drug combinations.
2. Stereolithography (SLA)
 - ✓ Utilizes a laser to solidify photosensitive

resin, forming intricate drug structures.

- ✓ Applied in drug implants and controlled-release microcapsules.
- 3. Selective Laser Sintering (SLS)
 - ✓ Fuses powdered drug formulations using a laser, creating porous structures.
 - ✓ Ideal for rapid or sustained drug release formulations.
- 4. Inkjet Printing
 - ✓ Deposits precise droplets of drug solutions, enabling multi-drug tablets.
 - ✓ Allows adjustable dosages in a single medication form.
- 5. Extrusion-Based Printing
 - ✓ Uses semi-solid hydrogels or pastes for highly personalized drug formulations.
 - ✓ Applied in paediatric and geriatric medicine for easy-to-administer doses.

Benefits of 3D Printing in Pharma-

1. Personalized Medicine
 - ✓ Precise Dosing: Traditional manufacturing offers standard dosages, but 3D printing allows patient-specific dosages tailored to individual needs.
 - ✓ Custom Drug Combinations: Polypills containing multiple drugs can be printed, improving treatment adherence.
 - ✓ Reduced side effects and improved therapeutic outcomes.
2. Enhanced Drug Release Control
 - ✓ Complex Geometries: The shape of 3D-printed drugs affects dissolution rates,

effects and ADMET (Absorption, Distribution, Metabolism, Excretion, and Toxicity) properties.

5. Automated Literature Review: Natural language processing (NLP) aids in summarizing phytochemical research from large datasets.

Methods Used:

- A. Deep learning (DL) and neural networks for pattern recognition.
- B. Random forest, support vector machines (SVM), and decision trees for predictive modeling.
- C. AI-assisted cheminformatics for structure-based drug discovery.

3. Molecular Simulation in Phytochemistry

Molecular simulation provides a deeper understanding of phytochemical interactions with biological targets at the atomic level.

Applications:

1. Studying Phytochemical Behavior: Simulates how phytochemicals interact with proteins, DNA, or membranes.

2. Predicting Binding Affinities: Helps assess the strength of interactions between phytochemicals and target proteins.

3. Membrane Permeability Assessment: Determines how effectively a phytochemical can pass through cell membranes.

4. Conformational Changes Analysis: Observes how phytochemicals induce changes in target protein structures.

Methods Used:

- Molecular Dynamics (MD) Simulations: Examines phytochemical behavior in different environments.

- Monte Carlo Simulations: Uses probability-based approaches to model molecular interactions.

- Free Energy Calculations: Predicts binding energies between phytochemicals and proteins.

4. Molecular Docking in Phytochemistry

Molecular docking is a computational technique that predicts how phytochemicals bind to biological targets.

Applications:

1. Target Screening: Helps identify the best-fit binding site for a phytochemical in a protein.

2. Drug Discovery: Screens large phytochemical libraries for potential therapeutic candidates.

3. Structure-Based Drug Design (SBDD): Optimizes phytochemicals for better binding and efficacy.

4. Mechanistic Studies: Explores the mode of action of phytochemicals by analyzing their binding interactions.

5. Lead Optimization: Refines phytochemical structures to enhance potency and reduce side effects.

Methods Used:

- Rigid Docking: Assumes both ligand and receptor remain rigid.

- Flexible Docking: Allows conformational changes in ligand and/or receptor.

- Molecular Dynamics-Based Docking: Integrates docking with MD simulations for better accuracy.

- Software Used: AutoDock, AutoDock Vina, GOLD, Schrodinger Glide.

The integration of network pharmacology, AI, molecular simulation, and docking has revolutionized phytochemical research by enabling high-throughput screening, predicting bioactive compound interactions, and accelerating drug discovery with enhanced precision and efficiency.

Increasing Awareness of Computational Studies : A Gateway to Advancing Scientific Research.

Mr. Siddhesh V. Rokade

PG Research Scholar, M Pharm (Pharmaceutical Chemistry)

Computational studies have revolutionized scientific research by enabling researchers to simulate and analyze complex systems, that are otherwise difficult, costly, or impractical to study in a laboratory setting. In today's rapidly evolving world, computational methods are becoming integral across various disciplines, particularly in fields like biotechnology, pharmaceuticals, and healthcare. These studies rely on powerful algorithms, machine learning models, and advanced computational resources to explore the intricate behaviour of biological systems, predict molecular interactions, and design new compounds. This approach opens up numerous possibilities for innovation, allowing researchers to perform virtual experiments that can complement and even replace traditional experimental methods. One of the key areas where computational studies have shown immense promise is in drug discovery and development. Through virtual screening, docking studies, and molecular simulations, researchers can predict the efficacy and safety of potential drug candidates before they undergo expensive and time-consuming clinical trials. This has significant implications for accelerating the development of new treatments for diseases that currently have limited therapeutic options.

The growing field of computational drug discovery has the potential to significantly accelerate the identification of

new therapeutics.

"Through my research study on In silico evaluation of novel quinoline derivatives targeting c-Met receptors, I demonstrate how computational approaches are not only advancing drug discovery but also opening new frontiers in scientific research in less expenditure and paving the way for more efficient and targeted therapeutic innovations."

Research Focus:

Revealing New Advances in Cancer Therapy: In Silico Assessment of Innovative Quinoline Compounds That Target the Hepatocyte Growth Factor Receptor (HGFR) / C-met

Why Focus on HGFR?

Lung, breast, and stomach cancer are among the malignancies that are linked to HGFR. When its ligand, hepatocyte growth factor (HGF) or C-met, activates this receptor tyrosine kinase, it sets off a number of downstream signaling cascades that enhance tumor formation, invasion, and metastasis. In cancer patients, HGFR activation or overexpression is frequently linked to a bad prognosis. Thus, creating HGFR-targeting inhibitors may offer a therapeutic approach to slow the spread of cancer and improve the effectiveness of treatment.

In Silico Methods for Drug Development:

Drug development has historically been a drawn-out and expensive procedure that

involves years of clinical trials and laboratory testing. However, our approach to drug research has been completely transformed by recent developments in computational approaches. Without doing actual tests, scientists may forecast how chemicals will interact with biological targets using in silico procedures, which are conducted using computer models.

In my study to test a library of new quinoline analogues for their capacity to bind and block the HGFR, we used a variety of in silico methods. We evaluated each quinoline molecule's potential fit into the HGFR's active site using molecular docking simulations. To learn more about the stability of these connections over time, we also done molecular dynamics simulations. We were able to pick the most promising quinoline compounds for additional experimental confirmation by examining their binding capacity with their interactions stability.

In contemporary scientific research, computational studies are crucial, particularly in fields like molecular biology and drug development. Finding new treatment options

can be greatly accelerated by using in silico methods like as dynamics simulations and molecular docking. My work on quinoline compounds that target HGFR is a prime example of how computational techniques may be applied to improve drug development and open the door to new therapies, especially in the battle against cancer.

We create new avenues for scientific advancement and healthcare improvement by investing in and exploring computational studies, which eventually benefits patients and researchers everywhere.

I present this article to highlights the value of computational drug development and how it might transform the way cancer is treated.

"Integrating Network Pharmacology, AI, and Molecular Modeling for Advancing Photochemistry Research"

Ms. Pooja Mohan Deshmukhe

Ph. D. Scholor

With advancements in computational and analytical technologies, network pharmacology, artificial intelligence (AI), molecular simulation, and docking have become essential tools in phytochemical research. These approaches help in identifying potential drug candidates, understanding mechanisms of action, and predicting interactions between phytochemicals and biological targets.

1. Network Pharmacology in Phytochemistry-

Network pharmacology is a system-based approach that integrates bioinformatics, systems biology, and computational modeling to study drug actions and disease mechanisms at a network level.

It plays a significant role in Phytochemistry by:

Applications:

1. **Target Identification:** Helps in predicting and validating molecular targets for bioactive phytochemicals.

2. **Multi-Target Analysis:** Unlike single-target approaches, network pharmacology considers multiple interactions, making it suitable for complex plant-derived compounds.

3. **Mechanism Exploration:** Explains how phytochemicals exert therapeutic effects by analyzing interactions between compounds, proteins, and pathways.

4. **Drug Repurposing:** Identifies novel therapeutic applications for known

phytochemicals by linking them to different diseases through molecular networks.

5. **Synergistic Effects:** Analyzes how different phytochemicals in herbal formulations work together to enhance therapeutic efficacy.

Methods Used:

A. Construction of compound-target-pathway networks.

B. Gene ontology (GO) and pathway enrichment analysis.

C. Protein-protein interaction (PPI) network analysis.

2. Artificial Intelligence (AI) in Phytochemistry-

AI has revolutionized phytochemical research by providing automation, precision, and predictive capabilities.

Applications:

1. **Predicting Bioactivity:** AI-based machine learning (ML) models predict the pharmacological potential of phytochemicals based on structural and molecular properties.

2. **Data Mining:** AI helps extract and analyze large-scale phytochemical and pharmacological data from databases like TCMSP, ChEMBL, and PubChem.

3. **QSAR (Quantitative Structure-Activity Relationship) Modeling:** AI-driven QSAR models help predict the biological activity of new phytochemicals.

4. **Drug Discovery & Toxicity Prediction:** AI can screen thousands of phytochemicals to predict potential toxic

Jaipa Naikwadi 2nd B Pharm

Pradip Waghmode 3rd B Pharm

Atharva Kamble 1st B Pharm

Arundhati Pawar 1st M pharm

Atharva Kamble 1st B Pharm

Samiksha Patil 3rd B Pharm

Debunking Myths About Generic Drugs : Separating Fact from Fiction

Samiksha Patil

B. Pharm. 3rd Year.

Introduction

Generic drugs have been the subject of many misconceptions, often leading to skepticism among patients and healthcare professionals alike. Despite being a cost-effective alternative to brand-name medications, generic drugs are frequently viewed as inferior, less effective, or even unsafe. This misinformation prevents many people from taking advantage of their benefits.

Myth #1: Generic Drugs Are Not as Effective as Brand-Name Drugs

The Truth: Generic Drugs Work the Same Way as Brand-Name Drugs

A common belief is that generic drugs are weaker or less potent than their brand-name counterparts. However, this is simply not true. The U.S. Food and Drug Administration (FDA) and other regulatory bodies around the world require generic drugs to meet the same bioequivalence standards as brand-name drugs. Bioequivalence means that a generic drug must:

1. Contain the same active ingredient as the brand-name drug
2. Have the same strength, dosage form, and route of administration
3. Be absorbed into the bloodstream at nearly the same rate and extent as the brand-name version

Studies show that the small differences in absorption between brand-name and generic drugs are clinically insignificant. In other words, generic drugs work just as well as their

branded versions.

Myth #2: Generic Drugs Are Lower in Quality

The Truth: Generic Drugs Follow Strict Manufacturing Standards

Many people believe that generic drugs are made with lower-quality ingredients or in subpar facilities. In reality, generic drug manufacturers must adhere to the same Good Manufacturing Practices (GMPs) as brand-name manufacturers. Regulatory agencies like the FDA, European Medicines Agency (EMA), and World Health Organization (WHO) conduct routine inspections of facilities producing generic medications. If a manufacturer fails to meet quality standards, their products are not approved for distribution. Additionally, 90% of generic drugs are made by the same companies that produce brand-name drugs. These companies use the same raw materials, machinery, and quality control processes for both types of medication.

Myth #3: Generic Drugs Take Longer to Work

The Truth: Generic Drugs Have the Same Absorption Rate

Some people report feeling that generic drugs "take longer to work" compared to their brand-name counterparts. However, scientific studies show that any differences in absorption fall within an acceptable range and do not affect therapeutic outcomes. The FDA

requires that the rate and extent of drug absorption must be between 80% and 125% of the brand-name drug. While this may sound like a big difference, the actual variation is typically less than 5%, which is not enough to cause noticeable changes in how the drug works.

Myth #4: Generic Drugs Are Unsafe

The Truth: Generic Drugs Go Through Rigorous Testing

There's a widespread misconception that generic drugs are not as safe as brand-name drugs. In reality, all generic drugs undergo extensive testing before they are approved for public use.

Generic drugs must:

1. Prove Bioequivalence – Demonstrate that they have the same effect in the body as the brand-name drug.
2. Undergo Stability Testing – Ensure that the drug remains effective over time.
3. Meet Purity Standards – Be free from harmful contaminants or variations.

The FDA continuously monitors all drugs, both generic and brand-name, for safety issues. If a generic drug is found to have unexpected side effects, it is recalled just like any other medication.

Myth #5: Generic Drugs Are Cheap Because They Are Inferior

The Truth: Generic Drugs Are More Affordable Due to Lower Development Costs

Brand-name drugs are expensive not because they are superior, but because of the costs associated with research, development, and marketing. It can take \$1–2 billion and over a decade to bring a new drug to market. Once the patent expires on a brand-name drug, other companies can produce generic versions without having to invest in research and marketing. This allows them to sell the drug at

a much lower price while still maintaining profitability.

Key Reasons Why Generic Drugs Are Cheaper:

1. No research & development costs – The active ingredient has already been studied.
2. No expensive marketing campaigns – Generic drug companies don't need to promote a well-known medication.
3. More competition – Multiple manufacturers can produce the same drug, driving down prices.

Myth #6: Not All Drugs Have a Generic Equivalent

The Truth: Many Brand-Name Drugs Eventually Become Generic

While it's true that not every brand-name drug has a generic equivalent, the vast majority do. In the U.S., over 90% of prescriptions are filled with generic drugs. However, some newer drugs may not yet have a generic version because they are still under patent protection, which lasts for about 20 years. Once the patent expires, generic versions can be introduced.

Conclusion: The Truth about Generic Drugs

Generic drugs are safe, effective, and affordable alternatives to brand-name medications. Despite common misconceptions, they undergo strict quality control, provide the same therapeutic benefits, and are widely used by healthcare professionals worldwide. By choosing generic drugs when available, patients can save money without sacrificing quality or effectiveness. The next time you hear someone express doubts about generics, you'll be armed with the facts to set the record straight!

GCOPK SECTION

My Journey To GCOPK Two year Tale

Pranali Chandanshiv

2nd year diploma

Stepping into the world of pharmacy was mix of emotion. My name is Pranali chandanshiv and I am a Diploma 2nd year student. My diploma Journey of Government College Pharmacy Karad [GCOPK] was an injuring and enthusiastic mindset Over the past Two years the college has been more Than just on institution, It thought me many valuable life lessons that will cherish life long.

First day - A new begining.

- My journey at Gcokp started on 18th September 2023 a day Filled with anticipation and Nervousness. As I entered The colleges, I searched for my classroom, feeling both lost and exited, When I finally found it, I hesitated at the door, watching that a class was already in session, it was a pharmaceutical chemistry Lecture conducted by Balkundri mam. mastering up the courage, I asked for permission to enter and she welcomed me.

However, my Journey didn't started like most of my classmates- I missed nearly 15 days of college and was catching up on everything. on my first day, The topic being Taught was volumetric analysis, a fundamental concept in chemistry, later I attended my second lecture, pharmaceutics by pande sir. A memorable and slightly unexpected moment for that class was when pande sir took all down the memory lane, to recall our 12th grade biology chapters. It was both a fun and nerve wrecking experience. Some of us confidently answered, while others fumbled trying to remember and looking back, It was a

unique way to break. The ice and engage with us on our first day.

Academic Journey-

- Every Subject I studied at GCOPK, from pharmacology To pharmaceutical chemistry, played a significant role in shaping my knowledge my favorite subject was pharmaceutical chemistry, possible because of my strong interest in chemistry from my 12th grade. on the other hand, The Toughest subject for me was pharmaceutics - Not because of practical but because of intense Theory, despite being taught by pande sir who eventually became one of my favorite professor's, currently, he is teaching us Biochemistry which has now become my comfort subject, unlike chemistry practical's which were long and exhausting pharmaceutical practical's were engaging and enjoyable.

However, The GCOPK was not just about lectures and exams. The college provided a platform for competitions. gymkhana, cultural events, sports and guest lectures. I was introduced to the annual gathering and sports event, which played a crucial Role in shaping my overall personality. one of the most impactful event was the cultural and sport fest a grand. scale event that lost a lasting impression on me.

Friendship and College Life

When i first entered college, I didn't have any friends But as time passed, I met amazing classmates and we bonded over assignment, projects and events. every event was a chance for Teamwork and together, we Learned to manage

मी झालो आहे साठी चां

अरुंधती पवार

M. Pharm. 2nd Year

मला अभिमान आहे फार्मसी चां,

तुम्हीं झालो असलो खूप मोठे,
तरी माझ्यासाठी तुम्हीं अगदी लहान, अवरल, निरागस आहात,
जसं आईला तीच मुल किती ही मोठ असुदे पण दिसतच अगदी लहान !

मी बापासारख झालो असेल कठोर तुमच्यासाठी,
पण ताच्यात हित होत तुमचं आयुष्यासाठी,
कधी रागवलो असेल तर कधी धाख दाखवली असेल
तुमच्यावरती,
कारण त्यात होती भविष्याची जबाबदारी माझ्यावरती.

मी मित्रासारखी अनुभवलय तुमची धावपळ,
Disso साठी buffer तयार करण्यापासून ते वळी चे
calculation करण्यापर्यंत,
केमिकल शोधण्यापासून ते ब्रोमिन ची बॉटल उयडण्यापर्यंत,
Drug product तयार करण्यापासून ते खठ चे डॉंगर (peak)
ओळखण्या पर्यंत,

काव हात होतात ते मला आणि तुम्हालाच महिनीच !
मी शिक्षक म्हणून पाहिलय तुम्हाला बदल यडवताना,
Tablet पासून ते liposome बनवताना,
विद्यार्थी पासून ते researcher होताना,
घरचा pharmacisit पासून ते community pharmacist
होताना !

मी अनुभवतो आहे एक महान व्यक्तिमत्त्व,
त्याच्यामुळ मला झाले ६० वर्ष पूर्ण,
जाच्यामुळ आहे या महाराष्ट्र ला एक वेगळ अस्तित्व,
म्हणजेच आपले आदरणी महाराष्ट्र चे पाहिले मुख्यमंत्री
यशवंतराव चव्हाण साहेब.

मी आज पाहताच तुम्हांता,
अगदी मन भरून आतं,
तुमच्या यशानं माझा सार्थक झालं,
खन्या अर्थानं आज माझ्या अस्तित्वाला पूर्णतः भेटलं !

हिरकपवर

The Alma mater - GCOPK Once a GCOPK always a Gcopkian.....

किरण माळी

Ph.D. Scholar

“शिक्षण जीवनाचा पाया आहे, आणि महाविद्यालय हा त्याचा सर्वांत महत्वाचा टप्पा असतो.”

महाविद्यालय हा जीवनाचा तो टप्पा असतो जिथे आपण केवळ पुस्तकी ज्ञान मिळवत नाही, तर आपल्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास देखील करतो. GCOPK हे प्रत्येक विद्यार्थ्यांसाठी केवळ एक शैक्षणिक संस्था नाही, तर आयुष्याला आकार देणारे, जबाबदार आणि आत्मनिर्भर बनवणारे एक महत्वाचे स्थान आहे.

जेव्हा विद्यार्थी पहिल्यांदा महाविद्यालयात प्रवेश घेतो, तेव्हा मनात खूप उत्सुकता आणि थोडीशी भीती असते. शालेय सुरक्षित वातावरणातून बाहेर पडून एका नवीन, मोठ्या जगात प्रवेश करताना आनंद आणि अनिश्चितता दोन्ही जाणवत असत. महाविद्यालयाचा परिसर, लांबच लांब कॉरिडॉर, वाचानालय, प्रयोगशाळा आणि विविध अभ्यासक्रम यामुळे मन भारावून जात. पहिल्या काही दिवसांन नवीन मित्र, शिक्षक आणि विषय ओळखून घेताना मनात काहीशा शंका आणि गेंधळ होतो. मात्र, हळूळू या परिसराशी जुळून घेताना एका नवीन प्रवासाची सुरुवात होते. महाविद्यालयातील वातावरण शैक्षणिक आणि सांस्कृतिक वृद्ध्या सगृद्ध होते आणि आज ही आहे. इथे प्रत्येक विद्यार्थ्याला स्वतःला सिद्ध करण्यासाठी, नवे काही शिक्षणासाठी आणि अनुभवासाठी अनेक संधी उपलब्ध होत आहेत.

शिक्षक आणि मार्गदर्शन – याशाचा आधारस्तंभ

‘झुगुरुशिवाय ज्ञान नाही आणि ज्ञानाशिवाय प्रगती नाही.’

महाविद्यालयातील प्राध्यापक हे केवळ शिक्षक नव्हते, तर ते आमच्या आयुष्याचे मार्गदर्शक आहेत. त्यांनी आम्हाला केवळ अभ्यासार्थे धडे दिले नाहीत, तर जीवनाच्या महत्वाच्या गोषी शिकवल्या. प्रत्येक विषय समजावून सांगताना ते केवळ पाठ्यपुस्तकापुरते मर्यादित राहत नव्हते, तर त्या ज्ञानाचा प्रत्यक्ष जीवनात उपयोग कसा करावा, हे देखील शिकवतात. त्यांच्या मार्गदर्शनामुळे आमच्या मनात आत्मविश्वास निर्माण झाला. आमच्या शंकांचे निरसन करताना ते केवळ शिक्षक

नाही, तर आमचे सल्लागार आणि मित्रसुद्दा होतात. त्यांच्या मदरीने आम्ही विविध प्रकल्प, संशोधन कार्य आणि अभ्यासपूर्ण चर्चा यामध्ये सहभागी झालो.

शिक्षण आणि उपक्रम – ज्ञानाची खरी ओळख

महाविद्यालय हे केवळ पुस्तकी शिक्षणापुरते मर्यादित नसते. येथे विविध उपक्रम, चर्चासत्रे, कार्यशाळा, प्रकल्प आणि क्षेत्रभेटी यांच्या माध्यमातून आम्हाला प्रत्यक्ष ज्ञान मिळाले. प्रयोगशाळेत केलेले प्रयोग, ग्रंथालयात वाचलेली पुस्तके, चर्चासत्रांमधील सहभाग आणि प्राध्यापकांनी घेतलेली मार्गदर्शक व्याख्याने यामुळे शिक्षणाची खरी ओळख पटली.

“विद्या विनयेन शोभते” – शिक्षणाने माणूस विनम्र आणि सुसंस्कृत होतो.

महाविद्यालयाच्या अभ्यासक्रम माशिवाय विविध सहशालेय आणि पाठ्यक्रम बाबू उपक्रमांमध्ये सहभागी होण्याची संधी मिळाली. मी महाविद्यालयातील सांस्कृतिक आणि क्रीडा स्पर्धांमध्ये भाग घेतला. जे माझ्या व्यक्तिमत्त्वविकासासाठी महत्वाचे ठरले.

मैत्री आणि आठवणी – अविस्मरणीय क्षण

महाविद्यालयातील सर्वांत मोठी भेट म्हणजे इथे मिळालेले मित्र. महाविद्यालयातील दिवस एकमेकांच्या सहवासामुळे अधिक आनंददायी आणि संस्मरणीय झाले. पहिल्या दिवशी झालेली ओळख, एकत्र अभ्यास केलेले दिवस, परीक्षा पूर्वीची थावपळ, ग्रुप स्टडी, धन्वंतरी मध्ये घालवलेले तास, स्नेहसंमेलन, सहली आणि महाविद्यालयीन कार्यक्रम या सगळ्याने आमचे नाते अधिक घडू झाले.

महाविद्यालयातील गप्पा, विनोद, अभ्यासाचे ताणतणाव, शिक्षकांची समजूदार पण कठोर शिस्त आणि एकमेकांना मदरीचा हात देण्याची वृत्ती या सगळ्याचा एकत्रित मिलाप माझ्या आयुष्याचा अनमोल ठेवा आहे.

क्रीडा आणि सांस्कृतिक उपक्रम – व्यक्तिमत्त्व विकासाचे साधन

महाविद्यालयात शिक्षणाबरोबरच क्रीडा आणि सांस्कृतिक उपक्रमांनाही तितकेच महत्व दिले जाते.

क्रीडांगणावर खेळताना जिकण्याचा आनंद आणि हरल्यावर पुन्हा उभे राहण्याची जिद्द मी येथे शिकलो. सांस्कृतिक कार्यक्रमांमध्ये सहभाग घेताना मी आत्मविश्वास आणि संवादकौशल्य विकसित केले.

वार्षिक स्नेहसंमेलन, वक्तुव्य स्पर्धा, संगीत आणि नृत्य स्पर्धा, वादविवाद स्पर्धा, चित्रकला आणि इतर अनेक उपक्रमांमधून आम्हाला आमच्या प्रतिभेचे प्रदर्शन करण्याची संधी मिळाली. यामुळे महाविद्यालयीन जीवन अधिक आनंददायी आणि समृद्ध झाले.

भविष्यासाठी प्रेरणा – महाविद्यालयाची देणगी

महाविद्यालयातील शिक्षण आणि अनुभवांमुळे भविष्यातील आव्हानाचा सामना करण्यासाठी आम्ही तयार झालो. शिक्षणाने केवळ नोकरी मिळवण्यासाठी मदत होत नाही, तर ते आपल्याला एक जबाबदार नागरिक बनवते. महाविद्यालयाने मला जीवनातील मूळ्ये, सामाजिक जबाबदारी आणि सातत्याने शिक्षणाची सवय दिली.

महाविद्यालयाच्या दिवसांमधून मी घेतलेले धडे, आत्मविश्वास, प्रयत्नशीलता आणि चिकाटी माझ्या पुढील वाटचालीसाठी महत्वाची ठरणार आहेत. मला जे काही शिकायला

मिळाले, ते आयुष्यभर माझ्यासोबत राहील.

GCOPK बदल कायमची कृतज्ञता

GCOPK ही केवळ एक संस्था नाही, तर माझ्या जीवनाचा अविभाज्य भाग आहे. येथे मी केवळ अभ्यासचे केला नाही तर, जीवन जगण्याचे धडेही गिरवले. या संस्थेने मला विचारशक्ती दिली, आत्मविश्वास दिला आणि माझे स्वप्न पूर्ण करण्यासाठी प्रेरणा दिली.

‘शिक्षण म्हणजे केवळ परीक्षेत गुण मिळवणे नव्हे, तर जीवन समजून घेण्याची कला शिकवणे आहे.’

आज भी जिथे आहे, तिथे पोहोचण्यात माझ्या महाविद्यालयाचे योगदान अमृत्य आहे. माझ्या अल्पा मॅट्टरने मला घडवले शिकवले आणि मोठ्या जगासाठी तयार केले. या संस्थेने मला दिलेल्या ज्ञानाची आणि शिकवणीची मी स्टैव ऋणी राहीन

महाविद्यालय सोडल्यानंतरही या जागेशी असलेले माझे नाते कधीही तुटणार नाही. इथल्या आठवणी, मित्र, शिक्षकांचे मार्गदर्शन आणि शिकलेले धडे आयुष्यभर माझ्या सोबत राहतील. माझ्या अल्पा मॅट्टरला माझे मनापासून धन्यवाद !

हिरकपत्र

Rang Panchami. In 1998, during the APTI convention, I had the opportunity to be a part of the catering committee, working alongside Joshi Sir and Patil Sir. That experience helped me grow, teaching me the value of teamwork and responsibility.

The Town Hall was another place where I spent most of my time, either on stage or backstage, preparing for the next event. There was hardly any time to sit as an audience; it was all about being a part of the action, making each event come to life. For Pharma Utsav, I was involved in the arrangements for accommodating invitees in the hostel rooms. It was a time when the college would be full of students from other colleges, and the energy was palpable. When Aurangabad students came for their practical's, the college was buzzing with new faces. The feeling of a full hostel and campus was exciting and made the place come alive with diversity. The group practical's were always an adventure. Catching frogs and preparing them for experiments was a team activity, with plenty of laughs, stress and a little chaos.

We were fortunate to have a group of dedicated teachers, few to mention, Bhise Sir, Kuchekar Sir, and CGK Ma'am, who were strict in class but kind - hearted on campus. They were instrumental in shaping our journey. In my final year, I focused on serious preparation and somehow managed to clear the GATE exam. I didn't get admission into the west Maharashtra pharmacy colleges for M.Pharm, but I was later admitted to Nagpur University, where I went on to complete my Ph. D. in 2008 under Prof. N. K. Subhedar's supervision. My

journey continued with post-doctoral training from the Department of Psychiatry, University of Illinois at Chicago, USA, in 2015, under the Raman Post-Doctoral Research Fellowship by UGC, Govt. of India. Today, I head a Neuroscience lab, having supervised 53 M. Pharm. and 10 Ph.D. students.

To my juniors at GCOPK, my advice is simple: Be sincere and dedicated to your profession. Don't be casual; respect your teachers, seniors, and peers. These are the years that will shape your future. In this journey, I have received many accolades, but the foundation was built at GCOPK. Over the years, I received a wealth of experiences, emotions, and lessons. Looking back, I wish I had enjoyed every moment even more, without letting regrets weigh me down. Yes, there were mistakes, some unavoidable and others avoidable, but I've learned from them and ensured they don't happen again. Sadly, we lost few of our B. Pharm. classmates and the teachers along the way, and I pay my heartfelt tributes to them. Lastly, I urge everyone to enjoy every stage of life to the fullest. Especially graduation college and hostel life represent a raw, unfiltered phase, where friendships are sincere and generates beautiful memories. It's a time when behaviors are genuine, free from the diplomacy of the outside world. Cherish those moments, as they'll never come again.

Responsibilities and support one another.

Heartfelt Thank you -

As my two year journey at GCOPK Comes to an end, I look back with gratitude and pride the challenges, lessons and experiences have shaped me into more confident and prepared individual For The Future

None of this would have been possible without the guidance and Support of my Professor's.

Dr. R. J. Dias sir [HOD]

S. S. Pandey sir

S.P. Patil mam

J. S. Rita pure sir

Dr. K. U. Bansod sir

Balkundri mam.

Each one of Them played a crucial Role in shaping my academic and professional growth.

These two years have been unforgettable. The Experiences and knowledge also classmates, I have gained will stay with me forever. GCOPK has not only prepared me for my career but has

हिरकपत्र

also given me memories that I will cherish lifetime.

Thank you, GCOPK, For honoring me as your student !! and for This incredible Journey...!

GCOPK with 'B' Block

Dr. Dadasaheb M. Kokare

(B. Pharm. 1995 - 1999) Professor in Pharmacology Dept. of Pharmaceutical Sciences Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Nagpur.

Myself Dr. Dadasaheb M. Kokare, Professor in Pharmacology at the Department of Pharmaceutical Sciences, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur (MS), alumnus of the GCOPK's B. Pharm. 1999 pass out Batch. Our neuroscience research laboratory in the Department deals with the Understanding the neurobiology of addiction, depression, anger and many other neurological disorders and unfold the physiological substrates, which could be a therapeutic target for the development of pharmaceutical agents for the treatment of neurological disorders. Neuroscience laboratory is equipped with the state-of-the-art facilities, high-throughput screening a n i m a l p a r a d i g m s , a d v a n c e d instrumentations and trained personnel, and research scholars to undertake the research work in the laboratory. In addition to my role as a Professor, I also serve as the Director of the Research and Development Cell at RTMNU, Nagpur. This position allows me to foster collaboration and innovation across various research disciplines within the university. By supporting interdisciplinary research and encouraging collaboration

among faculty members, researchers, and students, the R&D Cell aims to drive scientific discoveries that can have a tangible impact on society.

I was the last candidate admitted to the first year of the 1995 B. Pharm. batch, I ended up with the last room in the hostel wing, right next to the washroom at 'B' Block in engineering college campus. This small detail would become the start of a journey filled with unforgettable memories, friendships, and experiences. In my first two years, I shared the room with my roommates, Shrinivas and Shashikant. It was in those cramped quarters that we formed a bond that would last a lifetime. In the third and final years, Uttam and Ashok became my roommates. Together, we lived through the ups and downs of hostel life, each day a new adventure. One of our daily routines was heading to the temple near Undalkar Hostel before dinner. Rahul would usually join us there, and we'd walk together to the mess. These evenings were filled with simple joys and camaraderie

The Freshers' Party was a big event, and we were all asked to perform. I nervously sang a song, unsure of how it would be received. But that moment marked the beginning of many such events where we found ourselves pushing boundaries and discovering new

talents. Rang Panchami was a particularly memorable time. Instead of colors, we played with water and mud, tearing clothes, hanging them on wires and trees around the hostel, and even sneaking into teachers' homes to "color" them. But more importantly, we were always more interested in the refreshments we'd receive there. Late nights at the theatre were a regular occurrence. We'd catch a 9-12 show and, by the time the movie ended, it was usually too late. The hostel gate would be closed, but that never stopped us. A quick jump over the gate, and we were back inside, always finding a way to make our late night escapades work.

Some of the best moments were in the TV room, especially during cricket matches. The entire hostel wing would come alive with celebrations in the passage, lighting newspapers and old practical record books as makeshift fireworks. The passion and excitement were contagious, and those nights will always stay with me. Sugarcane season was another highlight. We'd pull sugarcane from trucks, tractors, and bullock carts, then bring bundles back to the hostel. The passage would be lined with students chewing on sugarcane for hours, bonding over this simple yet sweet pleasure.

The cooperative mess culture was another defining part of our hostel life. With about 12-15 students from various batches, we formed bonds over our shared meals. Senior students would select newcomers based on their eating habits, and I was fortunate to be chosen for the Jai Bhavani cooperative mess, led by Mahesh Shinde, who later became an MLA. Ganesh Utsav celebrations were grand,

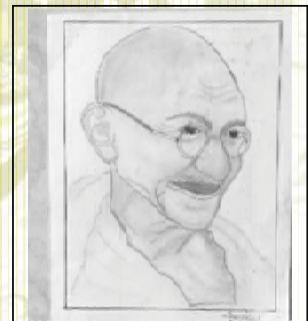
and we danced with other mandals procession during the immerse Ganesh at Priti Sangam. Despite not having band members, the energy and enthusiasm of the entire group made it special.

The Annual Gathering was always a time of intense preparation. Themes for mime, dance, one-act plays, and the infamous cocktail song sequence were kept under strict secrecy to prevent any theft of ideas. We spent days recording cassette tapes, experimenting with voices, and creating magic in the comfort of our hostel. Competition for cultural and sports events was fierce, and at the end, trophies were awarded to the class with the highest points. But the preparation, the teamwork, and the friendships made the wins feel even more rewarding. For Traditional Day, we came up with creative themes each year. Whether it was arranging a bullock cart from Patil Sir's home, re-enacting a real wedding procession, or performing an Adivasi dance, these traditions brought us closer as a community and left us with lasting memories. With only 24 students in our final year, there were fewer of us competing for spots in sports events, which gave us the opportunity to participate in nearly every competition. The enthusiasm was palpable, and our collective spirit made each game exciting.

There was also a sense of mischief in the air. We used to sing songs in the B Block bathrooms, hoping the ladies' hostel nearby would hear our voices. As B Block was located near the engineering premises, it added to the fun, especially during Holi celebrations, often celebrated early by Vidarbha students before

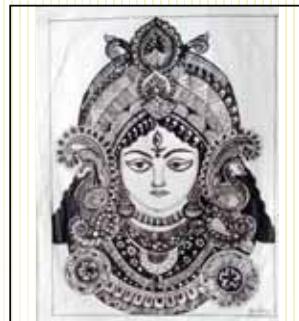
हिरकपर्व

Vaishnavi Patil
3rd B Pharm

Sakshi Bane
3rd B Pharm

Vaishnavi Patil
3rd B Pharm

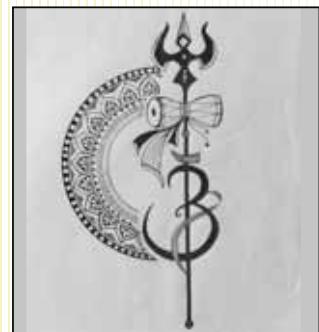
Dipa Borkhede
2nd D. Pharm

Sayali Khabale
1st M. Pharm

Madhura Velhal
1st B. Pharm

Sayali Khabale
M. Pharm 1st Year

Nikita Mallav
B. Pharm 3rd Year

Sakshi Bane
3rd B. Pharm

AESTHET

- Ornamenting The Art

ART AND PHOTOGRAPHY
SECTION

हिरकपर्व

हिरकपर्व

Akanksha Tattu
2nd Year B. Pharm.

Antrip Mandal
3rd B Pharm

Shreya Satte
3rd B Pharm

Soham Potdar
2nd B Pharm

Anjali Vaidya
3rd B Pharm

Bhagyashri Shinde
1st D. Pharm

Rutuja Patale
2nd Diploma

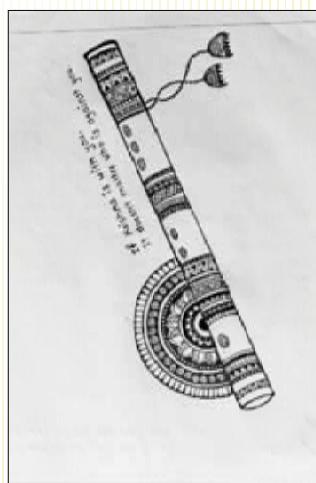
Antrip Mandal
3rd B Pharm

Hrushikesh Mali
1st B. Pharm

Bhagyashri Shinde
1st D. Pharm

Sayali Khabale
1st M. Pharm

हिरकपर्व

Arundhati Pawar,
M Pharm 1st year

Shambhuraje Bhosale
B. Pharm. 1st Year

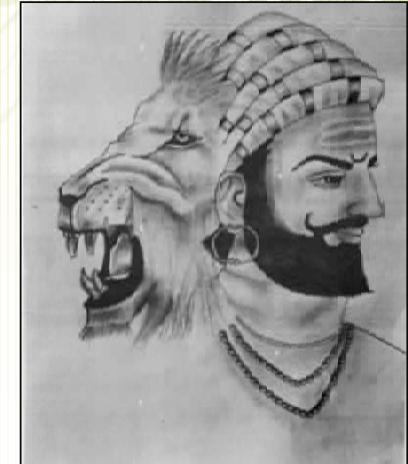
Sakshi Patil,
B. Pharm. 3rd Year

Soham Potdar 2nd B. Pharm

हिरकपर्व

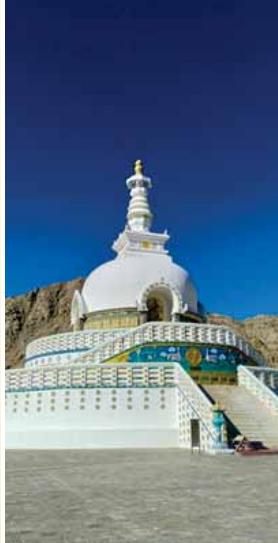
Prachi Kambale
3rd year B. Pharm

Arundhati Pawar,
M Pharm 1st year

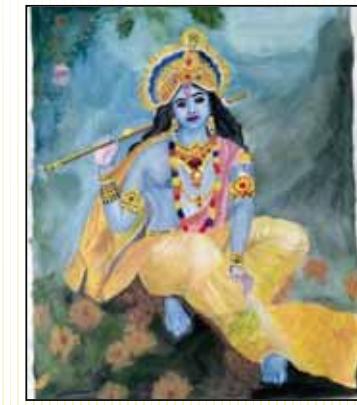
Kiran Mali
Ph.D Scholar

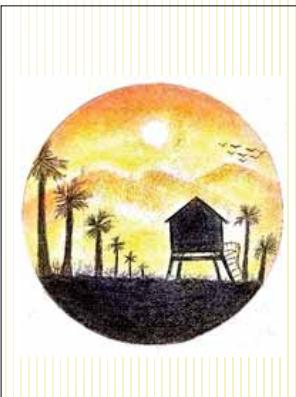
Rigzin Wangmo
B. Pharm. 3rd Year

Madhura Velhal
1st B. Pharm

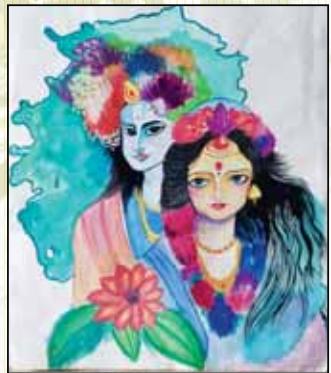
Vaishanavi Pise
2nd B. Pharm

Pradip Waghmode
3rd B. Pharm

हिरकपर्व

Rutuja Patale
D. Pharm, 2nd year

Vaishnavi Patil
B. Pharm. 3rd year

Vaishanavi Pise
B. Pharm. 2nd year

Samiksha Patil, 3rd B. Pharm.

Pranali Ohol, 3rd B. Pharm.

Vaishnavi Patil, 3rd B. Pharm.

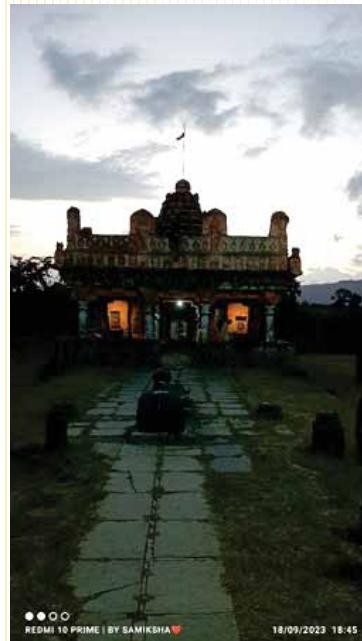
Tushar Surve, 3rd B. Pharm.

Bhagyashri Trimbak Abdar, D Pharm 2nd

Rigzin Wangmo, B. Pharm. 3rd year

Samiksha Patil, 3rd B. Pharm.

Vaishnavi Patil, 3rd b pharm

Sushma Patil, 3rd b pharm

हिरकपर्व